

1) Testy od K.M.

Strana 1.

Otázky 1:

- 1) ???
- 2) Kde je ve vejci nejvíc tuku a kolik? - žloutek, ??
- 3) Kolik slepic oplodní jeden kohout? - 200 – 300
- 4) Věk kuřete brojlera? 40 - 42 dní
- 5) Pohlavní dospělost slepic nosného typu? - 18 - 23 týdnů
- 6) Složení mléka + % obsah? - voda - 87,5%, laktosa - 4,7%, tuk - 3,8%, min. l. - 0,7 %, bílkoviny - 3,3%, sušina - 12,5%
- 7) Hmotnost telete při narození? - 45 kg
- 8) Délka SP a březosti u skotu? - SP(80 - 85), B(285)
- 9) Vyjmenujte extenzivní plemena skotu. - skotský náhorní skot, galloway, salerstel
- 10) Opakování říje u skotu? - 21 dní
- 11) Jak se zjišťuje dojitost krav a kolik bývá? - relativní výdojek za první 3 minuty, index předozadní, maximální minutový výdojek, celková doba dojení

Otázky 2:

1. Březost a mezidobí u prasnic? - 115, 150
2. Struktura chovu prasat v ČR? - UCH - 90%, RCH - 8%, ŠCH - 2-3%
3. Příbuzenská plemenitba, do čeho bychom ji zařadili?
4. ???
5. ???
-
1. Inkubační doba kachny březňačky? - 28 dní
2. Index žloutku. co vyjadřuje? - ???
3. Jatečná výtěžnost a hmotnost brojlera ve 40-42 dnu ve výkrmu? - 1,8-2 kg
4. Dobrá líheň? - 90%
5. Možnosti odděleného výkrmu? - 2/5 - 3/5 (krůty 12 týden(6,7kg), krocani 20-22 týden (17-19 kg))
-
1. Masná plemena ovcí? - Kent, Charolais, Texel, Oxford down, Suffolk, Ile de France
2. Způsoby připsouštění ovcí? - volné, skupinové, individuální, inseminace
3. ???
4. ???
5. ???
-
1. Zásady správného dojení? - Mléko se vylučuje za přímé účasti mléčné žlázy. Nervové impulsy vedou k vyplavení hormonu oxytocinu, který působí na vytlačování mléka. Oxytocin se vyplavuje během 30 - 40 sekund a působí až 7 min, proto za tuto dobu by se mělo podojení stihnout. Jakékoliv stresové situace(bolest, úlek, strach...) vedou k uvolnění adrenalinu, který vyvolá stah kapilár a brání tak přístupu oxytocinu - podojení obtížné až skoro nemožné
2. Ošetření telete po porodu? - nutno odstranit plodové obaly, odstranit pupeční šňůru a následně ošetřit pupeční pahýl, očistit teleti nozdry a tlamu, očistit ho trochou slámy, nechat ho matce olízat
3. Hormonální řízení spouštění mléka? - oxytocin
4. Inseminace interval? - Počet inseminací nutných na 1 zabřeznutí
5. Reinseminace? - Opakovaná inseminace o 6 hodin později
6. Podle čeho se posuzuje ranost, vyspělost a určuje užitkovost?
7. SP-definice, délka? - 80-85 dní, od otelení do následujícího zabřeznutí
8. Plemena mléčná? - Holštýnsko-Fríské, Jersey, Ayrshire, Brown-Swis

Strana 2:

Otázky:

1. Kdy dochází k oplodnění vajíčka?
2. Kolik krmiva na jedno vejce? - 120 g
3. Spotřeba brojlera na 1 kg přírůstku? - 2,1 kg
4. Typy krůt, jatečná váha?
5. ?? peří u hrabavých?
6. Plemena podle užitkovosti prasat? - masný typ, sádelný typ, kombinovaný typ
7. Otcovská plemena? - Landrase belgické, hampshire, duroc, pletrain, České výrazně masné
8. Délka říje prasnic? - 2-3 dny
9. SP, laktace? - 80, 305
10. Březost a mezidobí u prasnic? - 115, 150
11. Plemena skotu velkého tělesného rámce?
12. Extenzivní plemena? - Galloway, Skotský náhorní
13. Inseminace interval? - od porodu do následného otelení, 60dnů
14. Užitková plemena ovcí? - masná, mléčná, vlnařsko-masná
15. masná plemena ovcí? - Kent, Charolais, Texel, Oxford down, Suffolk, Ile de France
16. ?? způsob reprodukce u skotu?

Strana 3:

1. Vliv na domestikaci zvířat? - stádové typy, neagresivní chování
2. Popište pohlavní ústrojí býka. - varlata - produkce spermií, pyj - pro zapravení semene do pohlavního ústrojí krávy
3. Popište proces říje u krávy. - Proces je charakterizován změnám chování, změnami na pohlavních orgánech a změnami hladiny tělních hormonů. Kráva je ochotna na sebe nechat skákat ostatní krávy, plemence se vzájemně očichávají v okolí pohlavních orgánů a slabin, pokládají hlavu na její záď. Frekvence říje = v intervalu 21 dnů, v rozpětí 17 - 25 dnů. Délka říje = 24-36 hodin, ovulace nastává 6-12-15 hodin po říji.
4. Charakterizujte plemeno Charolais. - Plemeno masné užitkovosti, velký tělesný rámec, pochází z Francie. Během poslední doby se toto plemeno šlechtilo na sníženou obtížnost porodů, protože telata se rodila s příliš velkou porodní

váhou, nyní pouze 3% těžkých porodů. Kráva – kohoutková výška(140 cm), živá hmotnost(900 kg). Byk – (150 cm), (1700 kg). Toto plemeno je největší a nejtěžší.

5. Co to je jatečná výtěžnost + % jednotlivých užitkových typů? – Je to procentuální podíl vytěženého masa na kosti z živé hmotnosti zvířete před poražením. Masná plemena = 50-58%
6. Co je to plemeno? – Zvířata téhož druhu, původu. Mají shodné morfologické, fyziologické a psychologické znaky. Znaků změn jsou dědičné.
7. Způsoby zapouštění ovcí? – volné, skupinové, harémové, individuální, inseminace ovcí
8. % výtěžnost peří v mokrém stavu? – 5%(z 2 kg zvířete 10 g peří)
9. Co to je příbuzenské plemenitba? – Páření příbuzných zvířat(společný předek do 5. Generace), princip – spojení původně identických genů v genotypu potomka, účinek – zvýší homozygotnost, upevní znaky a vlastnosti, negativní – inbreedingová deprese
10. Systémy zpeněžování prasat v ČR a EU? – a) napevno v živém(kritéria – čistá hmotnost, kategorie zvířat), b) napevno v mase(kritéria – mrtvá hmotnost, výška hřbetního tuku, kategorie zvířat), c)aparativní zpeněžování(tento systém platí v EU – Systém SEUROP. Kritérium - % libové svaloviny, mrtvé hmotnost a kategorie zvířat S = Super – 60% a více libové svaloviny), d) metoda ZP(podobná metodě EUROP)
11. Jak dlouho trvá výkrm prasete? – 6 měsíců
12. Délka březosti u klisny? – 235 dní
13. Délka březosti ovce? – Průměrná délka březosti je 149 dní
14. Metody sexování slepic? – japonská metoda, autosexing

Strana 4:

Test:

1. ???
2. ???
3. ???
4. ???
5. ???
6. ???
7. ???
8. Index perzistence? – Index stálosti. Vyjadřuje procentický podíl mléka získaného za druhých sto dnů laktace k množství mléka za prvních sto dnů laktace. Jstliže má index hodnotu: vyšší než 80 – plochá laktací křivka, 70-80 – normální laktace, pod 70 – strmá laktací křivka
9. Proč se zjišťují SB(somatiské buňky)? – Protože jejich maximální množství je limitováno předpisy. Maximální množství ve třídách I-II je 400 000, v jakostní třídě Q je to 300 000
10. Kde vzniká skořápečná blána? – v krčku
11. Kdy se zapouští kráva? – Jalovice se poprvé zapouští v chovatelské dospělosti(14-20 měsíců). Říje se projevuje v intervalu 21 dní v rozpětí 17-25 dní. Následné zabřeznutí je závislé na vyhledání ??? chovatelem nebo plemeníkem, na plodnosti plemeníka, na kvalitě inseminační dávky a na časném provedení inseminace
12. Kolik váží prasnice při prvním zapouštění? – 110
13. Co je to plodnost? – Schopnost pravidelně a v odpovídajícím počtu poskytovat zdravá a životaschopná mláďata.
14. Inseminační index a koik? – Počet inseminací potřebných k zabřeznutí
15. Jaký je poměr pohlaví při přirozené plemenitbě krocanů? – 1:7-8
16. Jaké jsou kompletní krmné směsi u prasat? - Selata= ČOS, ČOS – S; výkrm prasat= A1, A2, A3(CDP), prasnice= KPB(bžezí), KOP(kojící); kanci=KA
17. Prvovýroba mléka a jak? – zootechnický termín který zahrnuje: - získání mléka, čištění mléka, rýční schlazení pod 10 stupňů C, ??? mléka před odvozem do mlékárny, sanitaci veškerého náčiní a zařízení
18. Zásady dojení? – Mléko se vylučuje za přímé účasti mléčné žlázy. Nervové impulsy vedou k vyplavení hormonu oxytocinu, který působí na vytlačování mléka. Oxytocin se vyplavuje během 30 – 40 sekund a působí až 7 minut, proto za tuto dobu by se mělo podojení stihnout. Jakékoliv stresové situace(bolest, úlek, strach...) vedou k uvolnění adrenalinu, který vyvolá stah kapilár a brání tak přístupu oxytocinu – podojení obtížné až skoro nemožné.
19. Jaká je spotřeba krmiva na jedno vejce? – nosný typ – 150-160 g krmné směsi, masný typ – 250 g
20. Co se měří Wilkinsonovým kružidlem? – Rozměry vemene, hlavy a šířky pánve

Strana 5:

Test:

1. Vyjádřit snášku? – MT 150-170, NT 285-300
2. Poměr kachen? 1:5-6
3. Spotřeba krmiva na vejce u masného typu? – 250g
4. Zpracování kejdy?
5. Co je jalovice, tele, norm. laktace? - ???, mládě krávy, 305 dní
6. Váha, stáří krávy při 1. připuštění? – 360-400kg, 15-18 měsíců
7. Váha hříběte při narození?
8. Popiš plemeno Hereford? – masné plemeno, melého tělesného rámce, extenzivní
9. Kde vzniká hustý bilek? – ve vejcovodu
10. Užitkové typy prasat? - masný typ, sádelný typ, kombinovaný typ
11. Délka březosti u ovce? - 149
12. Délka březosti u koně? – 333 dní
13. Březost a mezidobí u prasete? – 115,150
14. ???
15. Biotechnologická reprodukce?
16. ???
17. Kastrace berana? – kleště, gumový kroužek
18. Zjišťování ??? u skotu?

Strana 6:

Test:

- křížení: diskontinuitivní a kontinuitivní
- selekce na 1 znak (stabilizační); selekce na více znaků (indexová, simultánní)
- fylogenie je vývoj druhu
- fenotyp: projev užitečnosti zvířete navenek (mléčnost, množství selat ve vrhu)
- Užitkové znaky: plodnost, výkrmnost, jatečná hodnota*
- *plodnost* - délka březosti (115), délka mezidobí (150 dnů), počet narozených selat (10 - 11), počet živě narozených selat, počet mrtvě narozených selat, počet dochovaných selat, hmotnost selete při narození (cca 1,5 kg), délka odstavy, mléčnost
- *plodnost* (50 kg), počet vrhů na prasnici za rok (cca 2,3), počet odchovaných selat na prasnici za rok
- koeficient dědivosti: plodnost (0,15), zvyšujeme křížením
- *výkrmnost* - přírůstek na den, konverze krmiva (1 kg přírůstku = 3,6 kg jaderného krmiva)
- koeficient dědivosti: výkrmnost (střední), můžeme zvolit křížení nebo čistokrevnou plemenitbu
- *jatečná hodnota* - kvantita: porážková hmotnost (118 kg), procento libového masa v jatečném těle (52 - 53 %), jatečná výtěžnost, kvalitativní znaky
- koeficient dědivosti: kvantitativní jatečná hodnota (vysoký), používáme plemenitbu

- první připouštění » věk: 8 měsíců; hmotnost: 115 kg

Výhody a nevýhody chovu prasat

- racionální výkrm (jedna prasnice » 20 selat)
- vysoká plodnost (cca 10 - 15 selat ve vrhu, omezení: počet struků)
- vysoká jatečná výtěžnost (81,2 %)
- vysoká sušina masa (30 - 50 %)
- vysoká růstová schopnost (sele zdvojnásobí hmotnost po porodu za 10 dní)
- rychlá jatečná zralost (5 - 6 měsíců)
- vedlejší produkty (krupon, štětiny, krev, žlázy)
- možnost koncentrace, specializace, kooperace

x

- nemoci, přemnožení, problém výkalů, konkurenti v obilninách
- pozor na maximální zatížení půdy prasaty

6

- mateřská plemena: vynikající plodnost, výkrmnost, průměrná jatečná hodnota (BU, L, PČS)
- otcovská plemena: vynikající jatečná hodnota, průměrná výkrmnost, odpovídající plodnost (duroc, hampshire, pietrain, belgická landrace, české výrazné masné)
- kombinační efekt: rozdělení vloh od obou rodičů
- schéma hybridizačního programu: šlechtění čistého plemene (ti nejlepší jdou do šlechtění, ostatní do rozmnožovacích chovů (mateřské plemeno) a do užitkových chovů (samci otcovského plemene) a na výkrm (samice otcovského plemene) » první křížení dvou mateřských plemen » vytvoření finálního hybrida
- v přirozené plemenitbě 1 kanec = 10 prasníc (inseminace: 1/100)
- síla končetin ukazuje na tělesnou konstituci

7

- měření výšky hrudního sádla se provádí za posledním obrátek

8

Projekce filmů - systémy chovu

systémy chovu: anglosaský (opůtkový) - změnou připouštěcího období se jehňata rodí v dubnu až květnu, matka spolu s jehnětem je na pastvě po celé léto, hmotnost jatečných jehňat před koncem pastevního období je 35 - 40 kg, na jeden hektar pastvin je možno umístit 10 - 15 bahnic s jehňaty (pozemek přihnojujeme dusíkem), výhody anglosaského systému chovu: snížení nákladů, snížení spotřebovaných krmiv, jednodušší ošetřování, vyšší efektivita práce, v ČR se tradičně používá, dnes již zastaralý, tzv. karpatský systém.

- ovce je souhrnné označení všech druhů (ovce kojná - laktující ovce, krmící jehňata; ovce mladá - do 3. let; ovce braková - dospělá ovce, vyřazená z chovu, určená k jatečným účelům); bahnice - pohlavně dospělá ovce, schopná plemenitby (plemenná, užitková); prvnička - pohlavně dospělá ovce, před prvním bahněním; praročka - ročka po dvou letech; ročka - samice ve stáří 12 - 18 měsíců; jarka - jehnička ve stáří 6 - 12 měsíců; jehnička - samice od odstavy do 1 roku; beran - pohlavně a tělesně dospělý samčí jedinec, používaný pro plemenitbu; plemenný beran - plemeník schválený komisí; beran prubýř - beran vyřazený z chovu, pohlavně a tělesně dospělý, sloužící pro vyhledávání ovcí v říji; skopec - kastrováný beran různého stáří (chovný - vlna, jatečný); roček - samec ve stáří 12 - 18 měsíců; beránek - samec od odstavy do stáří 1 roku; jehně - mládě od narození do odstavy

- ovce rozlišujeme podle umístění chovu, počtu stříží v roce, vlny, užitečnosti a jiných rozlišení

: horské, podhorské, nížinné

: jednotlivé (ovce merinová, krátká vlna), dvoustřížné (valaška, dlouhá vlna)

: krátkovlné (do 10 cm), dlouhovlné (30 cm)

: velejemnovlné, jemnovlné, polojemnovlné, polohrubovlné, hrubovlné

: srstnaté (asijské ovce)

: vlnařské, žírné, s kombinovanou užitečností, dojně, plodně, kožichové (ovce romanovská), kožešinové (ovce karakulská » perzián)

: tučnocasé (asoafričské ovce, tuk ukládají po celé délce ocasu, ovce karakulská), tučnozadké (ukládají tuk na hýždích)

: dlouhocasé (vice jak 13 ocasních obrátů), krátkocasé (méně jak 13 ocasních obrátů)

: salaš (souhrn živého a mrtvého inventáře), koliba (stavba na pastvinách)

9

Pojmy

tele - mládě skotu do věku 5 měsíců

jalovice - od 6 měsíců věku do otelení

mladý býk - býk od 6 měsíců věku, určený do základního výběru

zástavový skot - mladý skot, určený k výkrmu

plemenný býk - býk s prokázaným původem, určený k plemenitbě

vysokobřeží plemenice - kráva nebo jalovice, ve 2. polovině březosti

prvotelka - kráva v období od prvního do druhého otelení

kráva - samice skotu, která se minimálně jednou otělila

7) Cvička:

1

Videoprojekce (drůbežářský průmysl).

- Podmínky pro úspěšný chov drůbeže, produkci masa a vajec jsou: velkokapacitní haly, veterinární péče, správně sestavené krmné směsi, šlechtění. Cílem je pomocí dovezených hybridů, vytvořit takový genotyp zvířat, jejichž užitkovost bude, vzhledem k daným podmínkám, co nejvyšší. Pro chov drůbeže je velmi důležitá selekce a šlechtění, kooperace několika průmyslových odvětví a oborových skupin.

- výroba masa je velmi náročná

- lysozin je enzym, získávaný pomocí ionto-měničové metody, z bílku vajec, slouží jako ochrana vajec před bakteriemi a jinými nepřáteli

2

Tvorba vejce.

- vejce je ve skořápce, vajíčko (žloutková koule) je samičí pohlavní buňka

- vejce v přírodě slouží k zachování druhu, vejce využíváme jako potravinu a surovinu, vejce je plnohodnotná bílkovina s koeficientem využitelnosti 1 (100 %), obsahuje tuky, cukry, bílkoviny.

- pohlavní soustava slepice má dvě části: vaječník se zavěšenými žloutkovými koulemi (podobá s hrozem) a vejcovod

- vaječník produkuje samičí pohlavní buňky a produkuje hormony

- vejcovod musí vytvořit všechny ostatní části vejce (bílký, podskořápečné blány, skořápku), délka vejcovodu je asi 60 cm; dělí se: 1) *nálevka vejcovodu* (zachycuje žloutkovou kouli a zde dochází k oplození, sekretace chalazového bílku, který drží žloutkovou kouli uprostřed); 2) *bílkotvorné kličky* (sekretace bílků: vnitřní řídký bílek, na něj se sekretuje vnější tuhý bílek » vnější řídký bílek); 3) *krček* (vnitřní a vnější podskořápečná blána); 4) *děloha* (zde je vejce nejdéle, celkově asi 80 % doby, po kterou vejce vzniká); 5) *pochva* (vejce jí prochází při aktu snášky)

- vejce má na svém povrchu 1500 - 2000 pórů v tupé části; zárodek se otáčí pět až šest dnů, zobákem k tupému konci; vejce se tvoří asi 24 hodin (+/-); hmotnost vejce (10 % skořápka, 30 % žloutek, 60 % bílek); slepice si do plochých kostí ukládá pohotový vápník (prsni kosti, hlava); v bílku se tuk nenachází, proto má žloutek ve vejci tendenci se pohybovat, jeho pohybu zabraňuje chalazový bílek; když je vejce ve slepici, tak není ve vejci vzduch, komůrka se vytvoří, až ve vnějším prostředí.

Jakostní abnormality.

- malá velikost, malá hmotnost (slepice začne snášet příliš brzy: 18 - 20 týden)

- blanitost (genetická porucha, bez skořápky)

- vejce neuzavřená, bez žloutku, tvarově abnormální, vápenatá vejce

- skrabatila (prodělaný zánět dělohy)

- vejce ve vejci (stres způsobí to, že vejce vystoupí vejcovodem zpět do nálevky)

- dvou a vícežloutková vejce (na začátku snášky, nevyváženost hormonální rovnováhy)

Posuzování konzumních vajec.

- hodnotíme: stáří (podle výšky vzduchové komůrky), velikost (g), měrná hmotnost, tvar vejce, objem vejce, plochu vejce. Žloutek: hmotnost, tvar, barvu; Bílek: hmotnost, tvar; Skořápka: hmotnost, pevnost, vzhled, tloušťka.

3

Projekce (zpracování kuřecího masa).

Produkce peří.

- peří je produktem pokožky a škáry

- funkce: ochranná (před mechanickými vlivy), tepelná (tepelně izolační), létání, plavání

peří: podélná osa péra je tvořena ostnem a brkem (horní a dolní pupek, duše brku - zaschlé ploché buňky a zbytky zaschlých krevních vlásečnic a nervů)

- brk vyrůstá z péřového váčku (péřová bradavka - papila, zabezpečuje výživu a růst péra, při růstu péra se bradavka vnořuje do brku), nové péřko vyroste na stejném místě (tam, kde se nachází péřová bradavka)

- ostén (prostředek péra, přibližně čtvercový průřez)

- větvičky (vyrůstají do boku, nahoru a dolů vyrůstají paprsky, které mají na konci háčky)

- prapor péra může být soudrzný a nesoudrzný (paprsky jsou nespojené) a prapor kombinovaný

- části těla, kde vyrůstá peří se nazývají pernice, kde nevyrůstá peří se nazývají nažiny

- způsoby získávání peří: a) ze živých zvířat (podškub - vodní drůbež (husy), house se podškubává poprvé ve stáří 10 - 12 týdnů, 2. - 4. podškub je kvalitnější (nejkvalitnější je 3. podškub, získáme měkké krycí peří, prachové (celkem 400 - 500 gramů)); b) ze zabitých zvířat (peří je mokré, znečištěné, peří je pomíchané, výtěžnost je asi 5 % z celkové hmotnosti » provádí se sušení » roztřídění » bělení » vysušení » rozsekání).

info: u hrabavé drůbeže vyrůstají z jednoho brku dva ostny (ostén hlavní a vedlejší), slepičí péro se podobá kachnímu (je kombinované a zužuje se)

PERÍ

a) *obrysové (letky)* - letky prvního řádu: 10 párů, nejsilnější péra » letky druhého řádu jsou péra menší: 12 párů, mašlovačky; *řádovací (ocasní) peří* - slouží pro změnu směru za letu a na okrasu; *měkké krycí peří (člunkovité)* - ostatní peří, pokrývající ptáka

b) *prachové* (roste pouze u vodní drůbeže, z malého ostnu vyrůstá celá řada volných větviček, vyskytuje se pod měkkým peřím, prachové peří má funkci tepelně izolační)

c) *prachovité* (pouze u hrabavé drůbeže, z malého brku vyrůstá slabý ostén a z něho pak volně uspořádané větvičky, funkce tepelně izolační)

d) *štětkovité* (z malého brku vyrůstá krátký ostén a na vrcholu vyrůstá několik větviček, pouze u vodní drůbeže v okolí kostrčníc žlázy, zachycuje sekret kostrčníc žlázy, který potom roztírá po peří)

e) *štětinovité* (z malého brku vyrůstá krátký silný ostén, různé délky, výskyt: okolo uší, očí, v koutku zobáku, u krocana vytváří hrudní štětku)

f) *nitkovité* (malý brk, slabý, hladký, nevýrazný ostén, na vrcholu někdy trochu větviček, funkce doposud neznámá)

4

Návštěva chovu nosných slepic

- tradice umísťování alespoň jednoho kohouta v chovu

- snaha o co největší mechanizac

- podmínky: intenzita světla nevyhovující, klimatické a tepelné podmínky vyhovující

- problémy při nižších zimních teplotách

5

doporučený text: Chov prasat (Pavlik, Buchta, Matoušek)

- celkový počet mikroorganismů a somatických buněk je různý podle třídy jakosti (som. 300 - 400)
- při dojení je důležité dodržovat: hygienu, klid, první stříky do zvláštní nádoby, očistit vemeno (vodou, 45 °C), dojit rychle a správně (dodržování)

Chov dojnic:

- produkční i neprodukční funkce, vazné a volné ustájení, stelivové a bezstelivové (mobilní a stacionární technologická zařízení)
- dojná plemena: stáj (oddělení produkční a reprodukční (období porodu, stání na sucho)) ad produkční) 5 - 10 dní po porodu až 60 dní před porodem ad reprodukční) volné boxové nebo kotcové s porodními stánými, porodní kotce
- info: ustájení v kotcích na plně zaroštované podlaže se nepoužívá
- vazné ustájení) se používá ze 60 %, vysoká pracnost, nízký komfort, nižší čistota vemene i zvířat, horší zdravotní stav, horší reprodukce, horší welfare, neumožňuje pohyb
- volné ustájení) kombiboxové, stání a lože s krmným žlabem, vazné bez vázání, splňuje vysokou mléčnou užitkovost, snížení imigrace, klid, minimální vzájemné vyrušování, minimální poranění, odrohování, odstranění agresivních zvířat, dojení v dojrnách - podmínkou je klidný vstup a výstup, příprava, kontrola vemene, klid, šetrné a nepřerušované dojení, rybinové, tandemové, autotandemové, polygonové, trigonové, paralelní, stacionární i rotační, rotační (nad 500 ks.) - odlišnosti: průchodnost, snadnost obsluhy a oprav, spolehlivost, cena
- volné boxové) skupinové, vyhovuje životnímu cyklu zvířat, v boxu jsou 10 - 13 hodin (vstávají asi tak 10 krát denně), stelivové a bezstelivové, výborná plodnost, minimální poškození, vyšší čistota
- s plochými kotci a stlanou lehárnou) větší znečištění, vyšší četnost poranění, nižší užitkovost, časté vyrušování zvířat, nevhodné ustájení
- s lehárnou na hluboké podestýlce) kvalitní podestýlka, welfare, použití v přístřeškových stájích (podestýlka vytváří CO2, vodní páry a čpavek - proto se nesmí používat v uzavřených prostorách), oddělená lehárna a krmíště, použití 7 kg slámy / DJ / den, vyklizení po třech měsících, použití pro stání na sucho, před a po otelení, plocha lehárny: 5 m² / DJ, potřeba velkého množství vody
- s vysokou podestýlkou, lehárnou se sklonem 7 - 10 %) pro telata, jalovice, vykrmovaný skot, ne pro vysokoužitkový skot, vyšší úrazovost, větší znečištění

Odchov telat

- mlezivové období (5 - 10 dní):
- : od vlastní matky, od 3. dne - smíšené mlezivo
- : ustájení - vzdušný odchov, individuální ustájení (profylaktorium), s matkou při volném telení
- období mléčné výživy:
- : mléko odstředěné, zakvašené, nebo mléčná krmná směs, nebo kojné krávy
- : odstav - časný (30 dní), zkrácený (56 dní), pozvolný (90 dní), po odstavu je přechodné období (1 až 2 týdny), ustájení: vzdušný odchov, odchov v teletnicích
- období rostlinné výživy:
- : kvalitní objemná krmiva, jadrná krmiva, bez uvazování, vzdušný odchov ve skupinách, v teletnicích

Odchov jalovic

- do 5. až 7. měsíce březosti, v létě na pastvě, na jaře ve výběhu, v zimě volné ustájení
- nikdy se nepoužívá vazné ustájení (boxové, hluboká podestýlka, kotcové ustájení, celoroštové ustájení), technologické požadavky: skupiny (velikost 10 - 30 ks., stabilita), častá a zakládaná krmiva, odrohování, sledování, vážení, selekce, větrání, výběh, pastva, přístřešky, voda

Výkrm býků

- vykrmují se býci (intenzivní výkrm - kombinovaný užitkový typ, kříženci masných plemen; výkrm extenzivní - pastevní (hereford, aberdeen angus), býčci se krmí kukuřičnou siláží (do 500 - 600 kg, denní přírůstek 1 000 g), odpočinek, klid, příjem krmné dávky, technologie dle růstu a vyvoje
- ustájení: vazné (stelivové a bezstelivové), volné (stelivové a bezstelivové)

Chov krav bez produkce mléka

- nižší náklady, využití TTP, masná plemena skotu, kráva odchovává vlastní tele
- typy: chov skotu s užitkovým a převodným křížením, chov baby beep - otelení v listopadu nebo prosinci. po pastevním období zabití telat a jejich následný prodej, chov pro prodej plemenných zvířat - čistokrevná plemenitba, telení po celý rok, ekonomicky výhodné
- volba plemene, vysoká plodnost, bezproblémové porody, levné, jednoduché ustájení, využití TTP

Doplňující údaje k Chovu zvířat II.

- drůbež:
- info: inkubační doby ve dnech (slepice 21, kachna pekinská 28, kachna pižmová 35, husa 30, pštros 56); jatečná výtěžnost v % (krůty 79 - 85, kuřata a kachny 70 - 75, husa 65 - 71); produkce brojlerů v ČR z celkové produkce drůbežního masa = 88 %; roční spotřeba krmiva = 40 kg; nosný typ = denní spotřeba 100 - 125 g, masný typ = 140 - 160 g, minimální plocha kletce pro nosnou slepici = 450 cm², ventilace v průběhu snášky u nosných slepic (1 kg živé hmotnosti : 1 hodina) je 5 - 10 m³, hmotnost vejce v g (krůta 65 - 110, husa 135 - 210, japonská křepelka 8 - 14), podíl bílkoviny ve žloutku 16,6 %, spotřeba drůbežního masa v kg (USA: Izrael 40, Saudská Arábie 33, Maďarsko 21); spotřeba krmiva na kg přírůstku u kuřat = 2 - 2,2 kg, vyskyt masových skvrn u hnědovaječných slepic = 25 %, živá hmotnost slepice na počátku snášky v g (bělovaječné 1250, hnědovaječné 1600); poměr pohlaví v chovu (krůt 1 : 7-8, kachen 1 : 5-6, hus 1 : 3-4), průměrná oplozenost vajec = 80 %, stav drůbeže v ČR = 2 700 000 ks
- prasata
- info: váha selete ve dvou měsících = 30 - 35 kg, doba kojení = 28 dní, váha a věk prasmice při zapuštění (120 - 135 kg, 8 měsíců); přírůstek v g (ČR 560, EU 800 - 850); doba masa v % (ČR 57, EU 54 - 58); stav prasat v ČR = 4 000 000 ks
- skot:
- info: délka vazného ustájení krávy 2,4 m, váha telete ve 28. měsíci 56 dnů v kg (58, 70); věk býků při porážce 18 - 24 měsíců, počet krav masného plemene s telaty na 1 ha = 1 až 3, plocha volné staje na krávu masného plemene 3,5 m², s teletem 5 m², celkový počet duněných plemenitů v 1 litru mléka je 100 000, termín zapouštění (polovina dubna až června = 3 týdne čekání, mas 60 - 65 dní), telata zůstávají s matkou 8 - 9 měsíců, ideální přírůstek u telete je 1200 - 1500 g, obsah spermií v inseminační dávce býka (1 - 2 · 10⁶/mm³); průměrná mléčná užitkovost krav v ČR 4 300 kg; denní dojnost vykonné dojnice po otelení (14 - 17 kg; připuštění dojíny se do 24 hodin od začátku říje; spotřeba sušiny na den pro vykonnou dojnicí 2,2 kg, pro 100 kg živé hmotnosti zvířete je nutné dodat 3 - 6 m³ vzduchu na m²; objem výroby masa na krávu dohnoho stáda 400 kg; chovatelská dospělost skotu (18 měsíců); spotřeba mleziva na jedno tele po narození (8 kg); počet zárodků z jednoho embryonálního výplachu krávy - 10; počet inseminačních dávek při jednom potěti - 150

- mléčná plemena: lichoběžníkový tvar, vmáčkly hrudník, šikmo postavená žebra, jemná hlava, kuže, ostrý hřbet a kohoutek
- masná plemena: tvar (zezadu - válcovitý, z boku - obdélníkový), kolmá žebra, vemenno je malé a špatně vyvinuté
- info: lineární hodnocení se provádí hůlkovou mírou (výška v kohoutku, hloubka hrudníku, šikmá délka těla - velikost tělesného rámce, výška v kříži (spojnice kyčelních hrbolek)); páskovou mírou (holeň v nejužším místě, obvod hrudi za lopatkou, přímá délka těla, délka pánve); kružidlem (přední, střední a zadní šířka pánve).
- celková tělesná stavba a exteriérové vlastnosti, mohou naznačit charakter užitkového zaměření
- hodnocení zevnějšku předpokládá základní znalosti anatomie a fyziologie a znalosti o vztahu zevnějšku k užitkovým vlastnostem (musíme mít s čím srovnávat, nutno přihlídnout i k prostředí)
- lineární popis vyjadřuje skutečné utváření daného znaku (pomocí bodů 1 - 9)
- jatečná hodnota skotu je dána jatečnou výtěžností, kvalitou jatečného těla a vedlejšími jatečnými produkty
- alometrie růstu (určitá část těla roste v určitou dobu s rozdílnou intenzitou)

Plodnost

- užitková vlastnost - schopnost samice, pravidelně zabřezávat a rodit zdravá, života schopná mláďata; na plodnost má vliv řízení reprodukčního procesu (hodnotíme servis periodu, inseminační index a interval, březost po první inseminaci)
- důležité je dbát na:
 - : správné zjišťování říje (sledování až třikrát denně - detekce, evidence)
 - : inseminace ve vhodnou dobu
 - : správnou první inseminaci po otelení
 - : kvalitu inseminace, výživu, hygienu
- ukazatele plodnosti: věk při prvním zapouštění a otelení, inseminační index a interval, servis perioda, procento březosti po první inseminaci, natalita (porodnost - hrubá a čistá), délka březosti
- říje u krav trvá od 8 do 36 hodin, podle plemene (individuální záležitosti)
- vlivy na poruchy plodnosti: organizace, inseminace, inseminátor, zdravotní stav, prostředí, technologie chovu a plemenitby, výživa, počet odchovaných mláďat

Reprodukce v masném stádě

- stádový způsob chovu, sezónní zapouštění a telení plemenic
- technika plemenitby: přirozená plemenitba (1 býk na 25 - 35 plemenic), inseminace, kombinace
- termín zapouštění (duben/červen) po dobu 60 - 65 dnů po tří říjové cykly
- období telení (leden/březen) po dobu 60 - 80 dnů
- info: embryotransfer (výběr dárkyň a příjemkyň, synchronizace říje, superovulace, inseminace); porod je fyziologické ukončení gravidity, jeho stadia jsou: otevírací, vypuzovací, poporodní; uzavřený obrat stáda - chovatel si jalovice sám odchovává
- Čistokrevná plemenitba a křížení (převodní, užitkové)

Hodnocení plodnosti (výborné ukazatele)

- inseminační interval: 61 - 80 dní
- délka servis periody: 80 - 90 dní
- inseminační index: do 1,5
- intenzita zapouštění: vysoká ze stavu jalovic nad 80 % (ze stavu krav 40 %)
- procento březosti po první inseminaci: u jalovic nad 70 % (u krav nad 60 %)
- hrubá natalita: velmi dobrá nad 95 %
- čistá natalita: co možná nejmenší rozdíl od hrubé natality
- počet živě narozených telat: neměl by klesnout pod dolní hranici natality
- intenzita brakace: až 35 %

Mléčná užitkovost skotu.

- žlázoový panenchin (lalůčky, alveoly, mezilalůčkový vývod, mlékojem (žlázoová a tuková část), strukový kanálek)
- v době březosti má žlázoová a struková část v mléčné žláze až 70 % (stání na sucho 30 %)
- hmotnost mléčné žlázy: 20 - 25 kg

Tvorba mléka:

- : tuk se vytváří z glycerolu a mastných kyselin
- : bílkoviny se vytváří z volných aminokyselin
- : laktóza se tvoří z krevní glukózy

Kvalita mléka je dána:

- : plemennou příslušností, věkem, krmením (vláknina 18 - 20 %, energie - kukuřičná siláž)

Množství mléka je dáno:

- : plemennou příslušností, technikou chovu, způsobem dojení, fází dne, stadiem laktace

Činitelé ovlivňující mléčnou užitkovost:

- *vnitřní* - plemeno, dědivost, individualita, činnost mléčné žlázy, plodnost, zdravotní stav
- *vnější* - technologie chovu, výživa, klima, věk při prvním otelení, úroveň odchovu, stání na sucho, ošetřování, pořadí laktace, zdravotní stav
- info: změny krmných dávek musí být pozvolné; vysoká mléčná užitkovost je v korelaci s plodností; v současnosti se používá zpeněžování napěvno v mase (90 % - důležité je zvážení, protučnělost, zmasilost (podíl a vyklenutí kýty); bourání je dělení na jednotlivé části; chov: pastevní, intenzivní, celoroční, výkrm jalovic: brutto přírůstek 700 - 800 g/den (u telat 1200 až 1300 g/den, krmení mléčnou krmnou směsí)

Požadavky:

- základní obsah tuku: 32 g / litr
- základní obsah bílkovin: 32 g / litr
- bez výskytu inhibičních látek

- masná plemena: suffolk, oxford down, charollais, texel, berrichone du cher, ile de france, kent (vynikající výkrmnost a jatečná hodnota, plodnost: 140 %, přírůstek v odchovu: 300 g)
- plemena s kombinovanou užitkovostí: cigája, ovce šumavská, zušlechtěná valaška, (kombinace: vlna / maso - merinolandschaft, německá dlouhovlná, askanijské merino, kavkazské merino) (užitkovost: vlna/maso/mléko, plodnost: 140 %, přírůstek v odchovu: 240 g)
- plodná plemena: ovce romanovská, ovce finská, ovce východofrizská (plodnost: 200 %, přírůstek v odchovu: 220 g)
- dojná plemena: plodnost: 170 %, přírůstek v odchovu: 240 g, dojivost: 400 kg
- info: v ČR se v současnosti nejvíce využívá typ s kombinovanou užitkovostí, následuje typ masný, vlnářský, dojný a plodný; 1 bahnice = 1,7 narozených a odchovaných jehňat; 1 beran zlepšovatel pro 40 - 50 bahnic; bahnice denně spotřebuje 5 - 8 kg zelené hmoty; v zimě se používají: objemná, šťavnatá a jadrná krmiva; košár je velký 4 x 1,2 m - na jednu ovci 0,8 - 1,2 m²; délka žlabu a plocha pro: bahnice (35 - 40 cm / 1 - 1,5 m²), berany (50 cm / 2 - 3 m²), ročky (30 cm / 0,7 m²), jehňata (20 cm / 0,4 - 0,5 m²); bahnice v pastevním přístřešku 0,6 - 0,9 m²
- ovčí maso je výživné, bohaté na bílkoviny, dobře stravitelné, barva masa souvisí s věkem zvířete, krmivem, pohlavím, plemennou příslušností a způsobu porážení; chuť a vůně souvisí s věkem, pohlavím a výživou jatečných ovcí
- mléčný výkrm (9 - 20 kg živé hmotnosti): intenzivní, polointenzivní a pastevní (25 - 45 kg)
- způsoby zapouštění: volné, skupinové, harémové, individuální, inseminace
- technika chovu ovcí: období výživy: mlezivové, mléčné, kombinované
- metody odchovu se dělí podle způsobu výživy: odchov s: tradičním odstavem (100 - 120 dnů, hmotnost 22 - 25 kg), časným odstavem (odstav: 40 - 60 dnů), velmi časným odstavem (3 - 4 dny)
- info: váha při narození = 3,5 - 5 kg; krmné směsi: ČOS I., ČOS II.
- vlnářská plemena: merino, stavropolské merino
- plemena pro plemenitbu: žírné merino, bergschaf

Chov Skotu:

Základní charakteristiky:

- náročnost na investice a pracovní sílu
- skot kryje potřebu živočišných bílkovin, pro lidskou výživu, ze 44 - 47 %
- produkce kvalitních statkových hnojiv (vazba na rostlinnou výrobu - krmiva)
- tvorba krajiny: ekologický způsob hospodaření
- vysoká konverze (i v extenzivních podmínkách krmení)
- velmi dobrá adaptace na prostředí
- rozdílné chovatelské nároky jednotlivých kategorií (různé technologie)
- dlouhý generační interval, šlechtitelský proces, kontinuitnost
- nutnost respektování biologických požadavků skotu
- MLÉKO: vysoká stravitelnost, výživná a biologická hodnota, nejlepší konverze živin, vyšší rentabilita než u produkce masa (minimální užitkovost = 5 000 l mléka), výborný převod rostlinných dusíkatých látek na živočišné dusíkaté látky = 45 %
- MASO: horší konverze, výroba masa z objemné píče (bez krmení jadrnými krmivými)
- Změny po roce 1989 - úbytek pracovních sil; snížení zájmu o výrobky živočišné výroby; snížení stavu dojných krav; nárůst roční průměrné dojivosti; pokles odchovaných telat; nárůst úhynu telat.
- Nutné změny - zvýšit užitkovost; využívat trvale travní porosty (TTP); zastavit snižování stavu dojných krav; používat technologie s nižšími nároky na pracovní síly, na krmiva, na stáje.
- info: stav skotu (1997) - 1 866 000 kusů, z toho krav je 669 000; spotřeba masa = 17 kg, spotřeba mléka je průměrně okolo 300 litrů; za zaprahlou krávu, se v kontrolním dni považuje ta kráva, která nadojí méně jak 3 kg mléka
- KONTROLA UŽITKOVOSTI (mléčné), podle normy č. 466113
- metoda A (zjišťování dojivosti, obsahu tuku, bílkovin, případně dalších mléčných složek)
- : A4: provádí se v intervalu 28 - 30 dní (odebrání vzorků ze všech dojení), výpočet užitkovosti se přepočítává na 305. denní laktaci, provádí se 12 - 13 kontrol ročně (pouze organizace)
- : AT: provádí se v intervalu 30 dní, jeden měsíc se provádí ráno a jeden měsíc se provádí večer, celkově se provádí 12 kontrol ročně (chovatel a organizace)
- metoda B (jednou za měsíc, ze všech dojení)
- metoda F (zjišťuje se nádoj, provádí ji chovatel)

- zjišťujeme: vývin, ranost (podle věku prvního otelení), plodnost (podle mezidobí), dojitelnost (ČSN 416107, 50 - 180 den první laktace)
- evidujeme: použitou metodu kontroly užitkovosti a dobu jejího trvání, číslo zvířete, datum narození a otelení, četnost denního dojení, mezidobí, počet dnů laktace, pořadí laktace, celkovou užitkovost v normované laktaci a během laktace, průměrný minutový výdojek (kontrola dojivosti - absolutní výdojek přepočtený koeficientem (100. den laktace))

KONTROLA UŽITKOVOSTI (u masných plemen)

- Český svaz chovatelů masných plemen skotu (inspektoři), kontrolují celý chov
- hodnocení: vážení (tele při narození, ve 120 a 210 (případně 365) dnech věku)
- hodnocení zevnějšku: při odstavu: u krav: po prvním a třetím otelení, pořadí otelení, věk při prvním otelení, dále: datum připuštění, použitý plemeník, pohlaví narozeného telete, hodnocení průběhu otelení, obtížnost porodu, délky mezidobí, úhyn telat (do 24 hodin a do 30 dní po otelení)

KONTROLA DĚDIČNOSTI

- používají se výsledky kontroly užitkovosti zjištěné u potomstva (použití Animal modelu - princip analýzy rozptylu, zahrnuje: efekt stáda, efekt vrstevnic, vzájemnou příbuznost, pořadí laktace)
- požadavky:
- : masná plemena - snadnost telení, růstové schopnosti potomků, mateřské vlastnosti
- : mléčná plemena - kontrola užitkovosti (dojnost, mléčnost, zdraví)

EXTERIÉR

- užitkový typ je soubor vnitřních a vnějších vlastností

- základní užitkové vlastnosti: vlna, mléko, kůže, maso, plodnost
- vedlejší produkty: lanolin, lůj, střevo, krev, předžaludky, paznechty, rohy
- nepřímý užitek: produkce mrvy, možnost využití absolutních pastvin a krmiv, agrotechnický význam - modelové a pokusné zvíře

VLNA

- vlnový obrůst těla ovce, vyrábí se z ní ošacení, koberce, izolační materiál, má vynikající fyzikální vlastnosti, obsahuje keratin (tepelné vlastnosti)

- vlastnosti:

- : jemnost (tloušťka vláknů)
- : věrnost (průměr vlasu je všude stejný)
- : něžnost (množství vlnotuku)
- : ostatní vlastnosti - pevnost, pružnost, tažnost
- : sortiment (jakost vlny) - souborné označení nejdůležitějších fyzikálních vlastností (jemnost, délka, pevnost, zkadeření, věrnost, něžnost), označuje se třídou jemnosti

- info: *výtěžnost vlny je poměr vlny čisté k vlně v potu (označení "rendement", je různá, plemeno: merino: 45 - 50 %, cigája: 50 - 60 %, výtěžnost, ale může být i vyšší); měsíční nárůst vlny ovcí je závislý na plemeni; stříhání ovcí je těžká, náročná práce, vyžadující znalosti anatomie, zacházení se zvířaty, manuální zručnost; metody stříže jsou: individuální a proudová; stříž dělíme: mechanická, ruční, chemická (pomocí intravenózně podávaných cyklofosfoamidů) » dochází k odumření vlny na určitou dobu*

- kožich (nesestříhaná vlna s kůží, povrch je v závislosti na tvaru chomáčů: uzavřený (květákový), polouzavřený (mechový), rozevřený (splývavý), volný)
- rouno (vlna tvoří souvislý, nerozpadavý celek, tvořený vlnovlasem, polopesíkem, pesíkem, u některých plemen může některá z částí chybět, celistvost rouna zabezpečují nepravidelné zvlněné vlnovlas - vazače, vlnopot, vlnotuk a mechanické příměsi)
- chomáč (soubor více pramének spojený vazači (přeběhlíky), soudržnost je způsobena vlnotukem, vlnopotem, vazači; tvar chomáčů: válcovitý, kuželovitý, nálevkovitý)
- pramének (nejmenší soubor chlupů vyrůstajících z kůže (5 - 10), jednotnost a vyrovnanost

- vlnoznalství:

- : chlup (souborné označení pro všechny druhy ovčích vlasů)
- : vlnovlas (podsadové chlupy - nemá dřev, hebký, lesklý povrch, obloučkovaný, ročně 5 - 15 cm)
- : polopesík (přechod mezi vlnovlasem a polopesíky, začíná se vyskytovat dřev, ročně 20 - 40 cm)
- : pesík (chlupy osinaté - krycí, málo zvlněné, matné, drsné, obsahující dřev)
- : žínité chlupy (druh pesíkových, mírně zvlněných chlupů, výskyt: šourek, krční hřívá, oči)
- : psí chlupy (mrtvé chlupy, "tuhé pesíky", široký dřevový kanálek, délka 10 cm, výskyt: u málo prošlechtěných plemen)
- : krycí srst (0,5 - 1 cm, mohou tvořit hřívá)

- chemické nečistoty:

- : vlnotuk - produkt tukových a mazových žláz (5 - 20 %), obchodní název je LANOLIN (odstraňuje se praním, použití v kosmetice, vlnotuk vniká do chlupové pochvy, ochrana kůže a chlupů před vysycháním, hodnocení zrakem a hmatem)
- : vlnopot - dobře rozpustný produkt potních žláz (uhličitán a síran draselný), odstraňuje se praním

- druh vlny:

- : vlna v potu (vlna obsahující nečistoty, bez jakékoliv očisty - chemické či mechanické)
- : vlna plavená (praná ve studené či vlažné vodě, zbavená mechanických nečistot a vlnopotu, nižší hmotnost » o 20 - 40 %, než vlna v potu)
- : vlna čistá ("bassis praná", vlhkost 17 %, chemicky a technicky čistá, hmotnost » o 40 - 50 % nižší než vlna v potu, vlna čistá je bez mechanických a chemických nečistot)

MLÉKO

- hlavní složka výživy jehňat, použití na výrobu ovčích sýrů; v ČR se ovce nedojí (dojí se: Francie, Izrael); mléko obsahuje: 5,5 % bílkovin, 7 % tuku, 5 % laktózy, 0,9 % minerálních látek; na výrobu 1 kg sýru potřebují méně ovčího mléka, než kravského; produkce: cigája: 80 - 150 kg; ovce východofrizská: 500 - 600 kg; délka laktace: 200 dnů při dojení, 3 - 4 měsíce při nedojení

KŮŽE

- koželužské (ČR, Anglie), kožešinové (Afghánistán - srstí ven), kožichové (srstí dovnitř)
- jehňata mají jiné složení srsti než dospělé ovce (nejkvalitnější srst je z potracených zvířat)

MASO

- v ČR je spotřeba masa 30 dg (svět průměrně 4 kg na obyvatele), vnitrosvalový a podkožní tuk u starších zvířat (1 - 2 roky)

PLODNOST

- v roce 1990 v ČR: průměrně 106 % (svět: průměrně 190 - 230 %), v roce 1998 průměrně 150 %, minimálně je potřeba mít plodnost 170 - 180 %; pohlavní dospělost: beránek (3 - 6 měsíců), jehnička (5 - 10 měsíců), první použití v plemenitbě: 10 - 12 měsíc; březost: 150 dnů

VEDLEJŠÍ PRODUKTY

- střevo je dlouhé (26 m - tenké, 6 m - tlusté), využití v chirurgii, pro výrobu tenisových raket, strun
- krev (odběr krve pro lidskou potřebu, nutným předpokladem je dobrý zdravotní stav zvířete)
- lůj (podkožní a vnitrosvalový tuk)
- předžaludky (bachor, čepec, kniha), slez sajících jehňat (usušit a použít na srážení sýru - látka chemozim)
- mrva (produkce: 800 - 1000 kg, denní spotřeba stelivové slámy = 1 kg)

- info: ekonomiku a rentabilitu ovlivňujeme využitím všech pastevních ploch: ovce může ujit denně až 15 či 20 km, je to pastevní zvíře, které potřebuje k napášení minimálně 7 hodin; objem bachoru je 8 - 12 litrů; ovce váží 50 - 80 kg, beran 60 - 120 kg (podle plemene)

- košár - místo ohraničené lisami (nebo el. ohradníkem), sloužící pro vyhnojování pastvin)

- landrace - kůže: pevná, elastická, bez záhybů, rovnoměrně osrstěná dlouhými bílými štětinami; hlava: lehká, středně dlouhá, mírně prohnutá; uši: klopené, středně dlouhé; plece: zmasilé; hřbet: dlouhý, dostatečně široký, dozadu se rozšiřující; záď: dobře vyvinutá; kýty: hluboké, dobře zmasilé; břicho: rovné, končetiny: středně dlouhé s jemnější kompaktní kostrou; temperament: klidný

- přeštické černostrakaté - kůže: pevná, elastická, lesklé štětiny, černobílé zbarvení; hlava: dlouhá, středně velká, mírně prohnutá; uši: klopené; krk: středně dlouhý, svalnatý; hrudník: široký; plece: široké, zmasilé; hřbet: přiměřeně dlouhý, široký, mírně klenutý; záď: rovná; břicho: široké; kýty: zmasilé, hluboko spuštěné; temperament: živý

- Výrazné znaky ostatních plemen: Belgická landrace - mohutně vyvinutý nejdelší hřbetní sval (nízká vrstva hřbetního sádla) tvoří vyklenutí » znatelná středová hřbetní rýha, temperament: živý; Duroc - delší krk, plynule navazující na hřbet; Hampshire - náznak sedla a klenuté kýty.

- Kvalita masa u zvířat citlivých na stres (PSE, DFD) je dána množstvím glykogenu a množstvím kyseliny mléčné (PSE málo kyseliny a glykogenu / DFD málo kyseliny, hodně glykogenu).

Zpeněžování jatečných prasat se provádí napevno v živém, napevno v mase, aparativně

ad napevno v živém) obsahuje sedm jakostních tříd, dělených podle hmotnosti, plemene, pohlaví, užitkového typu a jiných vlastností

ad napevno v mase) třídí se do osmi jakostních tříd, podle přejímací mrtvé hmotnosti, výšky sádla (hřbetního) a pohlaví

ad aparativní způsob oceňování) mrtvá hmotnost, výška sádla

Faktory ovlivňující ekonomiku chovu (výkrmu) prasat: vnitřní a vnější

- ad vnitřní)

- vliv vzájemné kombinovatelnosti plemen či linií při tvorbě finálních hybridů na výkrm (firemní hybridizační programy: při křížení mateřských plemen maximálně využíváme heterózní efekt a u kříženců otcovských plemen využíváme maximálně dědičné schopnosti, v ČR je finální hybrid vytvořen kombinací (BU x L) m x (PN x H) o, ideál pro naše podmínky).

- vliv linie kance příslušného otcovského plemene

- vliv pohlaví vykrmovaných prasat na ekonomiku výkrmu (je nutné provádět oddělený výkrm prasat podle pohlaví, vepřici rostou rychleji a rychle tučnají)

- vliv živé hmotnosti selat na intenzitu růstu a ekonomiku výkrmu (1,4 kg = ideál, rozmezí 1,2 - 1,8 kg, hmotnost selat lze ovlivnit technikou krmení v období jalovosti a počátku březosti)

- vliv využití, co největšího, heterózního efektu: vyšší užitkovost kříženců než u výchozího páru (rodičovského), maximalizace plodnosti, mléčnosti, vyrovnanosti)

- ad vnější)

- faktor lidského činitele

- zdravotní faktor (nebezpečí onemocnění: chřipka, mor, PRRS, červinka, sípavka; je nutné mít uzavřený oběh stáda)

- volba vhodné technologie a techniky krmení (směsi: mokré (vlhké, tekuté) a suché (suché vlhčené prasaty ve speciálním samo krmítku), řízeno počítačem, světový trend: suché krmění vlhčené prasaty, prase si krmění samo dávkuje a mixuje si ho s vodou (fa. Duramat, D; Schauer, A))

- důsledná mechanická očista stájí a desinfekce po skončení výkrmu prasat

- při výkrmu prasat využíváme pouze turnusy (nikoliv kontinuálního výkrmu prasat)

- technologie vyžadují pravidelnou kontrolu jednotlivých mechanismů automatizovaného krmení, napájení, klimatizace (produktivita práce by měla být na úrovni: 3 000 prasat / 1 pracovník)

- pravidelná kontrola krmných směsí (vizuální, hrubošrotování 2 mm, laboratorní (ÚKZÚZ))

- na 1 kg spotřebované suché krmné směsi je zapotřebí 2,2 - 2,5 litrů pitné vody, vlivem různých faktorů se musí počítat na jedno místo a den, celkem 11 litrů. Pro selata se musí používat voda s nízkým obsahem dusičnanů a dusitanů

- dodržovat optimální počet prasat v kotcích ve výkrmu prasat (EU vyžaduje po roce 2000 na jedno prase v kotci: 1,2 - 1,3 m², v ČR: 0,7 m² (pevné lože a zarošťované kaliště), u celorošťových kotců: 0,5 - 0,65 m², pozitivní je 10 - 12 prasat v kotci (0,4 - 0,5 metru koryta na jedno prase)

- vliv typu podlahy na pohodu zvířat a intenzitu výkrmnosti prasat (nutné je vycházet z toho, jaký jsme si zvolili směr chovu

- vliv mikroklima na výsledky výkrmu (sucho, vlhkost 72 - 75 %, proudění vzduchu by mělo být pouze mírné), prasata snášejí zimu, ale nesnášejí vysoké teploty nad 45 °C, i v porodnicích prasníc je důležité, aby byla teplota okolo 18 - 20 °C

- ekonomiku výkrmu mohou zlepšit i různé stimulatory růstu neantibiotické povahy, antibiotika se smí používat pouze jako léčivo (v krmné směsi A1 se využívá nitrovinu, který má rakovinotvorné účinky)

- omezení stresu prasat během jejich výkrmu (selatan - směs preparátů: železo a složky, příznivě ovlivňující stres prasat)

- náklady zvyšující náklady na likvidaci prasečí kejdy (roční produkce jednoho místa 3 - 4 m³), ode všech hospodářských zvířat je produkce 9 000 000 tun kejdy (50 % = prasata), po roce 2000 bude možno prasečí kejdu likvidovat pouze třemi způsoby:

a) zpracování prasečí kejdy na základě výroby bioplynu (anaerobní metanové vyhnívání kejdy), efektivní je to při více jak 10 000 prasat

b) kejda se použije k hnojení (každá farma bude muset mít skladovací kapacity na 6 - 9 měsíců), při hnojení nebude možno aplikovat kejdu plošně na povrch půdy, ale pouze pod povrch půdy (teragátor - USA, vakuumat - A)

c) využití mikrobiálních preparátů, aplikace při stelivovém ustájení prasat, na krátce řezanou slámu

- info: živočišná výroba znečišťuje životní prostředí (ovzduší) ze 70 % (úniku čpavku do ovzduší); na likvidaci výkalů a podestýlky se používají anaerobní mikroorganismy; v ČR se používají z nutnosti stále ještě celorošťové podlahy, ale projevuje se již snaha o přecházení na stlaný provoz

Chov Ovcí:

- stav ve světě: 1 mild kusů, je to nejrozšířenější hospodářské zvíře (Austrálie, Nový Zéland, Čína, Anglie, bývalé SSSR); v ČR je 120 000 kusů (počet kusů je ovlivněn přechodem na tržní ekonomiku: 1 kg vlny 1990/220 Kč, 1998/30 Kč, jedna ovce za rok cca 8 kg vlny; 1 kg jehněčího masa stojí (1998) 50 - 60 Kč, jehňata se zabíjejí v hmotnosti 15 - 20 kg nebo 40 - 50 kg (tržba čini cca 3000 Kč, náklady na jeden krmný den: 6 - 15 Kč, podle způsobu chovu)

- způsob chovu: individuální a skupinový; užitkový (pouze samičí materiál); kmenový (uznaná stáda ovcí); plemenný (produkce plemenných zvířat obojího pohlaví)

- do roku 1990 se ovce chovaly na vlnu

- po roce 1990 se stavy výrazně snížily a změnil se i poměr chovaných užitkových typů ovcí

- *bekonový* (zvláštní typ masného prasete pro produkci bekonu, má více žeber, délka trupu je větší, podíl masitých částí je vysoký, plodnost, vysoká mléčnost, (dánská landrase), náročnost na krmení, ustájení a ošetřování
- *kombinovaný* (přechod mezi masnými a sádelnými typy prasat, výkrm do určité hmotnostní meze, dobrý poměr mezi masitými a tučnými částmi, dobrá plodnost a mléčnost, výkrmnost a jatečná hodnota, středně náročná prasata na krmení, ustájení a ošetřování

- Zpeněžování plemenných, chovných a užitkových prasat (cena se stanovuje v Kč/kg nebo v Kč/ks. živé hmotnosti), u plemenných prasat se rozlišují skupiny:

- plemenná selata (kanečci a prasničky všech plemen a povolených kombinací křížení od narození do odstavu); plemenní běhouni (od odstavu do 3 měsíců věku); plemenní kanci a kanečci (3 - 6 měsíců); plemenné prasnice a prasničky; plemenná prasata z repopulace; u chovných prasat: chovná selata; chovní běhouni; chovné prasnice a prasničky; u užitkových prasat: užitkové prasnice a prasničky

- maso - kosterní svalstvo a ostatní tkáně (kosterní, tuková, vazivová, nervová) zvířat

- info: *maximalizace libové svaloviny má za následek zvýšenou citlivost zvířat ke stresu; PSE (bledé, měkké, vodnaté; pH - 5,8 a méně); DFD (tmavé, tuhé, suché; pH - 6,5 a více) = jakostní vady masa, ke kterým dochází po porážce zvířete v důsledku stresu*

- Kvalita vepřového masa se stanovuje podle: chemického složení, fyzikálních vlastností, výživné hodnoty, vlastností: smyslových, technologických, kulinářských, zdravotní nezávadnosti

- při popisu a hodnocení plemen prasat hodnotíme: tělesný rámec, zbarvení, postavení uší, užitkový typ, utváření štětín; plemena se dělí na: *primitivní, zušlechtěná, ušlechtilá*

Hybridizační program = specializace jednotlivých chovů (selektce)

šlechtitelské chovy » rozmnožovací chovy » užitkové chovy » výkrm jatečných prasat

- dochází ke standardizaci vykrmovaných jatečných prasat

- homogenní čistokrevná plemenitba předpokládá uzavřenou populaci

- šlechtění: selektce a hybridizace (hybridizační program - proces založený na meziplemenném křížení požadavky:

samice - vynikající reprodukční vlastnosti, výkrmnost, průměrná jatečná hodnota, pevná konstituce

samci - vynikající jatečná hodnota, vysoký podíl masa a nižší podíl tuku, normální plodnost

- Při vzniku kulturních plemen prasat, vznikala prasata z primitivních plemen evropských, asijských a středozezemských, bylo využito výhodných vlastností plemen do jednoho celku. Jinak pochází původ prasat z třetihor (eocén) ze zvířete Eohyus.

- hodnocení jakosti masa: zmasilost jatečných zvířat (poměr svalové tkáně k tuku a kostem) a vlastní jakost masa (soubor smyslových vlastností a základního chemického složení)

- křížení:

: diskontinuitivní - jednoduché, zpětné, zahrnující více populací

: kontinuitivní - rotační křížení

- třídění plemen podle užitkového směru: *plemena se specializovanou jednostrannou užitkovostí, plemena s kombinovanou užitkovostí*

PLEMENO (zvířata stejného druhu, se stejným fylogenickým původem, stejné vlastnosti a znaky)

» RÁZ (část plemene chovaného v jiných klimatických podmínkách)

» KMEN (skupina potomků odlišená i nevýznamnými vlastnostmi)

» CHOV (skupina příslušníků plemen z odlišných chovatelských nebo i klimatických podmínek)

» 1. LINIE (skupina zvířat od společného předka (krevní, chovná))

» 2. RODINA (potomstvo a příbuzenstvo jedné zakladatelky (matky))

» INDIVIDUUM (jedinec)

Vývoj prasete:

- Řád: *sudokopytníci* (artiodactyla); Podřád: *nepřežvýkavci* (nonruminantia); Čeleď: *prasatovití* (suidae); Podčeleď: *vepř praví* (suinae) Rod: *prase/štětkoun* (sus); Druh: *prase divoké* (sus scrofa)

Rozšíření: euro / prase středozemní (sus mediterraneus), prase západoevropské (sus scrofa scrofa); prase středoevropské (sus scrofa satilla); asia / prase páskové (sus scrofa vittatus)

- info: v ČR je bílé ušlechtilé nejčastěji sádelnomasný typ

- K posouzení výkrmu na živém zvířeti se používají řeznické hmaty, zrak, ultrazvuk.

- U mrtvého zvířete je rozhodující jatečná hodnota: jatečná výtěžnost, složení jatečného trupu a také kvalita masa a tuku

- info: 70 % všech nákladů na produkci 1 kg vepřového masa představuje krmivo

Používáme tyto krmné směsi:

- ČOZ předstartér (od 10. - 35. dne věku, spotřeba: 4 - 5 kg)

- ČOZ startér (od 35. - 60. dne věku, spotřeba: 15 kg)

- A1 (do 35 kilogramů živé hmotnosti)

- A2 (od 35 kg - 60 kg živé hmotnosti)

- CDP (nad 65 kilogramů živé hmotnosti do porážkové hmotnosti)

- Prasata popisujeme podle několika vizuálních znaků. Exteriér se dá charakterizovat podle: typu, konstituce, rámce, osvalení, ušlechtilosti, harmonie, kondice, temperamentu.

- jednotlivé krajiny těla prasete se posuzují v pořadí: hlava, krk, hřbet, bedra, pánev, kříž, kýta, plec, hrudník, břicho, končetiny, pohlavní orgány, mléčná žláza, kůže a štětiny

Popisy plemen:

- bílé ušlechtilé - kůže: pevná, mírně narůžovělá, elastická, dlouhé lesklé štětiny; hlava: středně velká, mírně prohnutá, uši kratší, vzpřímené; krk: průměrně dlouhý, dobře osvalený; hřbet: pevný, dlouhý, dostatečně široký; plece: dobře zmasilé; zad: rovná; kýty: hluboké, široké, dobře zmasilé; končetiny: středně dlouhé s lehkou kompaktní kostrou; břicho: rovné; temperament: klidný; vznik: křížením anglických prasat s prasaty asijskými, portugalskými, kadeřavými a románskými

Výkrm krůt

- chov pro kvalitní maso, chová se velký typ krůt (samice 15 - 20 kg; samci 30 - 35 kg)
- snáška vajec: cca 80, rodičovské krůty se chovají pouze v Xaverově
- krůtata se vykrmují v těžké jatečné krůty (oddělený chov)
- výkrm do hmotnosti trvá u samic: 5 - 6 kg / 14 - 16 týdnů, u samců: 16 - 21 kg / 20 - 24 týdnů
- nejpoužívanější jsou hybridy z: Kanady a Anglie
- výkrm výhradně na podestýlce (krůtata jsou náročná na podmínky)
- teplota pod zdrojem / v hale: 1. týden (36 - 38 / 24 - 27); 2. týden (34 / 24); 3. - 4. týden (30 / 22 - 23); 5. - 6. týden (25 / 20); dále 20 stupňů Celsia, optimální relativní vlhkost je 60 - 65 %
- světelný režim: 1. týden 23 - 23,5 hodin (40 - 60 luxů) » pouze 12 - 16 hodin (2 - 5 luxů)
- kolem 6. - 8. týdne se může objevit kanibalismus (snížení intenzity světla, barva světla)
- krmná směs: KR1 (1. - 4. týden, 28 - 30 % dusíkatých látek); KR2 (5. - 8. týden / 24 - 26 %); KR3 (9. - 12. týden / 19 - 21 %); KR4 (12. týden » / 16 % dusíkatých látek)
- ohrádka kolem elektrické kvočny (250 krůtat), v prvních dnech se přidávají papíry jako podestýlka, aby krůtata nežrala podestýlku)
- hustota: samice 4 - 6 kusů/m²; samců je méně

Výkrm kachen

- produkce masa v ČR (1 %), hlavní produkt chovu je maso, vedlejším je peří
- produkce vajec je zakázána (salmonelóza)
- chov dvou základních plemen: Kachna pekinská (80 %), Kachna pižmová, tyto plemena jsou dva různé druhy zvířat (rozdíly: živá hmotnost: 3,5/2,5; intenzita růstu; kvalita masa; obsah tuku; počet a hmotnost vajec; délka inkubace vejce: 28/35)
- hybridy (kachna pekinská: Rito a TTH, oba ČR; kachna pižmová: Barbarie (šlechtěno: Francie))
- chov v ČR se soustředí do tří rybářských podniků
- výkrm: 7 týdnů - průměrně 3 kg; spotřeba 2,7 kg/kg přírůstku; úhyn: 5 %
- teplota: 1. týden (25 - 28 °C pod zdrojem); 2. - 3. týden (22 - 25 °C); 4. týden » (18 - 20 °C)
- intenzita a délka světla: 1. týden (20 luxů, 23 hodin); 2. týden » (5 luxů, 16 hodin)
- krmné směsi: VKCH1 (sypká směs, krmení 3 týdny); VKCH2 (granule)
- podestýlka (kombinace s rošty)
- hustota: 6 kachňat/m²
- kaprokachní hospodářství (1 hektar vodní plochy = 300 až 500 kachňat)
- kachny zbavují rybník nežádoucích porostů, živočichů, hnojí rybníky

Výkrm hus

- produkce masa a peří (vedlejší produkty: játra, sádlo)
- použití užitkových hybridů z plemen (husa italská, husa rýnská, česká bílá husa: kvalitní peří)
- chovem se v ČR zabývají dva podniky
- housata mají největší intenzitu růstu (8 týdnů / 4 kg)
- spotřeba: 3 - 3,5 kg / kg přírůstku; úhyn: 5 %
- teplý výkrm (4 týdny - náročnost na podmínky prostředí, teplota v prvním týdnu 32 °C, potom se o dva stupně snižuje, až na teplotu 18 - 20 °C ve čtvrtém týdnu)
- studený výkrm (5. týden - méně náročný na podmínky prostředí, výkrm v halách v kombinaci s výběhy)
- světelný režim: 1. týden = 23 hodin, dále pak již jenom 16 hodin
- krmné směsi: VH1 (vyšší obsah živin, 4 týdny, sypká a granulovaná); VH2 (5. týden », granule)
- není potřeba kombinovat podestýlku s rošty (pouze podestýlka)
- hustota: 8 - 10 housat/m² do 5. týdne; potom 5 - 6 housat/m² (kombinace podestýlky s výběhy)

Chov prasat:

- pro chov prasat je nutné: dobrý zdravotní stav zvířat, kvalitní zvířata, výživa, genetika, veterinární péče a prevence, management a marketing
- nutnosti pro konkurenceschopnost: ročně odchovat minimálně 20 selat na jednu prasnici, zajistit dlouhověkost prasníc (6 vrhů), dosažení 2,2 - 2,4 vrhu na prasnici ročně, minimální přírůstek by měl být 700 g/ks. na den, spotřeba krmiva na 1 kg musí být pod 3 kg, zajištění nejméně 53 % podíl libového masa v jatečných půlkách prasat, dosažení pH = 6 u vepřového masa za 45 minut po zabiti, maximální porážková hmotnost = 105 - 108 kg
- info: v ČR by měl být optimální počet chovaných prasat 400 000 z toho 315 000 prasníc
- existuje značná regionální nevyváženost v chovu prasat
- ekonomické je chovat prasata ve velkokapacitních celcích
- oficiálně chováme: plemena mateřská (bílé ušlechtilé, landrase, Přestické černostrakaté) a plemena otcovská (hampshire, duroc, české výrazné masné, bílé ušlechtilé, belgická landrase, pietrain)
- u mateřských plemen se požaduje: vysoká reprodukční užitkovost (počet selat ve vrhu by měl být co největší, 11 - 12), vysoká mléčnost (cca 50 kg, hmotnost selat v 21 dnech), velmi dobrá výkrmnost (vysoký přírůstek, nízká spotřeba krmiva), maximálně 53 % podíl libového masa v jatečném těle
- u otcovských plemen se požaduje: velmi dobrá výkrmnost, nevyžaduje se vysoká reprodukční užitkovost, vyžaduje se vysoký podíl libového masa v jatečném těle (60 % a více)
- info: roční produkce prasat v ČR (v roce 1997) v živé hmotnosti byla 570 000 tun, ve světě nyní celkem asi 71 000 000 tun (nejvíce Čína); spotřeba drůbežního masa na obyvatele ČR je asi 14 kg; spotřeba vepřového masa na obyvatele v ČR: 46 kg
- ceny selat do 25 kg živé hmotnosti (cca 58 Kč); farmářské ceny jdou dolů (35 - 35,50 Kč)
- evropská unie by měla snížit subvencovaný dovoz
- užitkový typ prasat je vyjádřen charakteristickým poměrem mezi délkou, šířkou a hloubkou těla a také vztahem k činnosti a vývinu vnitřních orgánů. na základě různé schopnosti tvorby masa a tuku rozlišujeme typy:
- sádelný (malý tělesný rámec (raný typ - bílé prase anglické), střední až velký tělesný rámec (pozdní typ - Mangalica), intenzivní ukládání tuku
- masný (nadprůměrný vývin svalových partií (hřbetu a bederního svalstva), střední až velký rámec (belgický pietrain a belgická landrase, duroc, hampshire a některé linie bílého ušlechtilého)

- Pro odchov kuřic je také velice důležitá výživa a technika krmení.
- během odchovu jsou u kuřic různé požadavky na obsah dusíkatých látek
- rozeznáváme tři druhy krmných směsí s různou délkou zkrmování a technikou krmení (liši se podle druhu slepic - bělovaječné a hnědovaječné)
- směs K1 (bělovaječné slepice do 6. týdne / hnědovaječné slepice do 4. týdne)
- směs K2 (7. - 11. týden / 5. - 10. týden a to pouze v množství odpovídající živé hmotnosti)
- směs KZK (12. - 15. týden / od 11. týdne a to v množství odpovídající živé hmotnosti)
- info: u bělovaječných slepic se po celou dobu odchovu krmí směsí neomezeně - *Ad libitum*, ale u hnědovaječných slepic pouze směs K1; celková spotřeba všech krmných směsí je 6 - 7 kg.
- technologie odchovu: většinou v klecích (dvou až pěti etážové, při odchovu v klecích se počítá s minimálním prostorem pro jednu kuřici (min. 350 cm²), jednodenní kuřice se u dvou etážových technologií umísťují do horní etáže, u tří a více etážových technologií se kuřice umísťují do prostředních etáží)
- automatické krmení, krmný prostor (10 cm)
- napájení v klecích (kapátkové napáječky pro 6 - 8 kuřic)
- odklizení trusu pomocí nekonečného pásu, který je pod každou etáží
- větrání zajišťuje odvod plynů
- průběh odchovu se kontroluje vážením asi 1 % ze stavu kuřic, spotřebou krmiva a zdr. stavem
- odchov končí 15. - 17. týdnem » přesklazení z odchovových hal do snáškových hal

Chov.

- teplota při chovu: 15 - 18 °C, ventilace intenzivnější (5 - 10 m³ na hodinu / 1 kg živé hmotnosti), relativní vlhkost přibližně stejná
- světelný režim je důležitý pro snášku (stimulace snášky, zvýšení počtu snesených vajec, optimální délka světelného dne - 14 hodin, 10 LUX)
- výživa: na začátku snášky, při nárůstu snesených vajec, mají slepice nejvyšší požadavky na krmnou směs, organismus roste, citlivost na změny ve výživě, postupně se požadavky na obsah živin snižují s věkem, bylo by dobré používat dvě krmné směsi, ale většinou se krmí pouze jednou krmnou směsí, která se nazývá N a krmí se neomezeně
- slepice nosného typu se chovají v klecích, což je ekonomicky nejvýhodnější, vysoká produkce vajec z 1 m² haly, vysoká produktivita práce, lepší zdravotní stav zvířat, nejvyšší snáška, vyšší hmotnost vejce, vyšší procento vajec s porušenou skořápkou
- alternativní způsoby ustájení: výběh nebo podestýlka; (náklady jsou vyšší asi o 40 %)
- v ČR jsou náklady za jedno vejce od slepice chované v kleci 1,30 Kč, chované jinde 1,80 - 2 Kč
- při ustájení v kleci musíme respektovat minimální požadavky na místo (3 - 4 slepice / jedna klec)
- Masný užitkový typ - účelem chovu je produkce násadových vajec, které slouží k líhnutí kuřat (brojlerových), kategorie: ODCHOV/CHOV/VÝKRM dalších kuřat (40 dnů)
- vyšší hmotnost a větší intenzita růstu
- využití užitkových hybridů (bílá barva perí): ROSS 208 (asi 75 % celkového stavu), COBB (Anglie)
- odchov kuřat: požadavky na teplotu - chov na podestýlce (pod zdrojem je stejná teplota jako u nosného typu (elektrická kvočna), v ostatních částech haly je teplota asi o 6 °C nižší, ohrádky zamezují volnému pohybu kuřat do studených míst, regulace teploty podle chování kuřat).

Odchov a chov masných kuřic.

- světlo: 23 hodin (první týden), od začátku druhého týdne se světlo postupně o 2 hodiny zkracuje, mezi 9. - 20. týdnem trvá 8 hodin, pak se opět prodlužuje
- výživa a technika krmení: prvních 7 týdnů směs K1 - neomezeně; 8. - 12. týden směs K2 - a to omezeně podle živé hmotnosti; od 13. týdne směs KZKM (také omezeně)
- u masných kuřic musí být krmný prostor 15 cm
- odchov na podestýlce (společně s kohouty v jedné hale, ale v samostatných odděleních)
- hustota: 4 - 6 kusů / m², na konci odchovu po ztrátách 4 kusy / m²
- 21. týden se vytváří chovné hejno (slepice společně s kohouty, poměr pohlaví 1:8 - 10)
- zvířata se po dosažení pohlavní dospělosti nikam nepřevážejí
- důležitý je dostatečný počet snáškových hnízd (1 hnízdo pro 6 - 8 slepic)
- podmínky v době snášky dobře navazují s podmínkami odchovu
- intenzita světla v době snášky je 10 luxů a délka asi 17 hodin
- při snášce se používá jedna krmná směs (NP); používá se do 3. - 4. týdne před dosažením pohlavní dospělosti, použití: neomezeně, ve druhé fázi snášky se krmí ob den, také neomezeně
- během snášky mají kohouti speciální krmnou směs s menším obsahem živin (speciální krmítka)
- masný typ se může chovat také v klecích (kohouti i slepice, 20. - 21. týden věku, ve tří etážových klecích (horní etáž je pro individuální umístění kohoutů))
- při chovu slepic v klecích se používá umělá inseminace

Výkrm kuřat

- ukazatele ovlivňující ekonomiku výkrmu (délka výkrmu: průměrně 40 dnů; dosažená živá hmotnost: 1,8 kg; spotřeba krmiv na 1 kg přírůstku: 2 - 2,2 kg; procento úhynu za výkrm: 4 %)
- používají se vyšlechtění užitkových hybridů, záleží také na podmínkách prostředí (teplota: 30 - 33 stupňů Celsia a potom nižší, kuřatům se svítí nepřetržitě 24 hodin, intenzita 2 - 5 luxů)
- výživa: krmné směsi se liší obsahem dusíkatých látek a metabolizovatelné energie: BR1 (14 - 21 dnů): BR2 (14 dnů): BR3 (5 dnů před ukončením výkrmu, neobsahuje antikokcidika, málo živin)
- spotřeba krmiva: regulace výšky krmítek (v úrovni hřbetu)
- výkrm se provádí na podestýlce v halách
- oddělený výkrm podle pohlaví (kuřata se sexují podle rychlosti růstu perí)
- při odděleném výkrmu se mohou vykrmovat kohouti déle: 8 - 10 týdnů do hmotnosti 3,5 - 4,5 kg, kuřičky mají při 5. - 6. týdnu věku hmotnost 1,5 kg
- oddělený výkrm má výhody: nižší spotřeba krmiva, kuřata mají nižší obsah tuku, vyšší výtěžnost a větší podíl prsní svaloviny

6) Přednášky:
Chov drůbeže

1t živ. bílkovina = 300GJ spotřeba

- zahrnuje chov 9 druhů zvířat (slepice, krůty, kachny, husy, japonské křepelky, perličky, holubi, bažanti a pštrosi).
- Japonské křepelky se chovají pro produkci masa a vajec, jejich živá hmotnost je 120 - 250 gramů, vejce a maso má specifické účinné látky - léčiva.
- Perličky mají v dospělosti váhu 2 kg, chovají se pro maso, které má dobré chuťové vlastnosti a obsahuje bílkoviny a vitamin A, vejce jsou velmi chutná, mají nejnižší obsah cholesterolu ze všech druhů a obsahují vitamin A, mají delší dobu skladování - až půl roku.
- Masní holubi se chovají pro výrobu jatečních holoubat, dospělí holubi mají 1 kg, jatečná holoubata se vykrmují 28 dní a mají hmotnost do 620 gramů, produkce jatečních holoubat je velmi významná, export do zahraničí.
- Bažanti - intenzivní chov, bažanti kuřata: vykrmí okolo 14 - 15 týdnů do hmotnosti 1 kg, chovají se na podestýlce v halách nebo voliérách, prodávají se jako zvěřina.
- Pštrosi - intenzivní chov dvou druhů: *pštros dvoupřstý* - odolnost, produkce masa (maso tmavé) s podstatně menším obsahem tuku a cholesterolu než u kuřecího masa, velikost 3 metry/150 kg, produkce vajec (vejce 1200 - 1500 gramů), žádané jsou peří a kůže; *emu hnědý* - kvalita masa přibližně stejná, velikost 1,5 metru/50 kg, vejce 600 - 800 gramů, peří a kůže se odlišuje od pštrosova dvoupřstého.
- Počet netradicních chovů se zvyšuje. Hlavní produkty chovu drůbeže jsou vejce - nejdůležitější potrava člověka (stravitelnost bílkovin je 98 %, bílkoviny jsou složeny z aminokyselin (metionin, lyzin), důležitý je obsah nenasycených masných kyselin - 80 %, obsah cholesterolu je 180 - 240 miligramů, jedno vejce se rovná asi 60 % denní potřeby cholesterolu člověka, estery nenasycených masných kyselin ve vejcích v cholesterolu - 60 % (velmi dobrý cholesterol proti arterioskleróze).
- Chov drůbeže - efektivnost chovu, vysoká reprodukce, efektivnější průměrná bílkovina na bílkovinu těla, vysoká nutriční hodnota, vysoký obsah bílkovin a nízký obsah tuku (maso krůti - podíl aminokyseliny lyzinu » výživa dětí a růst, podíl nenasycených masných kyselin - kachny). Chov se provádí v uzavřených prostorech s řízeným mikroklimatickým režimem, možnost uplatnění programu Welfare (pohodlí pro zvířata, technologie)
- efekty: maso, vejce, peří (získává se z porážek, ale i z vodní živé drůbeže (husy, kachny), používá se na výrobu mouček (péřových) jako krmivo, na ozdobu, ložní peří).
- info: výroba drůbežího masa se zvyšuje na úkor masa hovězího, výroba vepřového masa stagnuje
- Největší spotřeba drůbežího masa a vajec je v USA a v Izraeli, produkce vajec se ročně zvyšuje (celosvětově) přibližně o 1 % (nejvíce v Číně). Počet drůbeže v ČR se snižuje.
- info: vejce z malochovu mají větší obsah cholesterolu, spotřeba drůbežího masa se zvyšuje
- Nejdůležitější vlastností z hlediska vaječné užitkovosti je nosnost - schopnost snášet vejce, jejíž výsledkem je snáška, ta se vyjadřuje počtem snesených vajec za určité časové období. Snáška drůbeže probíhá v tzv. sériích (počet dnů, kdy nosnice snáší vejce a to denně, bez přestávek), mezi sériemi jsou přestávky (lžv. intervaly - počet dní mezi dvěma sériemi, kdy nosnice nesnáší). Velikost série a přestávky jsou dědičné (na začátku jsou dlouhé série a krátké přestávky), důležitý je také tzv. snáškový cyklus - doba od snesení prvního vejce do pelichání, pokud nosnice začíná pelichat (4 - 6 týdnů), ukončuje snáškový cyklus, délka snáškového cyklu je různá podle typu nosnice (nosný 48 - 64 týdnů, masný 34 - 40 týdnů, krůty 15 - 20 týdnů, kachny 24 - 35 týdnů). Snáška má tři fáze (křivka je podobná laktální křivce u skotu): 1. Fáze - výrazné zvyšování počtu snesených vajec, největší požadavky na výživu, zvyšuje se hmotnost, období cca 20 týdnů; 2. Fáze - vysoký podíl snesených vajec, hmotnost vajec se stále zvyšuje, období cca 20 týdnů; 3. Fáze - zkracují se série, prodlužují se intervaly, vysoké požadavky na obsah vápníku, méně vajec, ale hmotnost vajec stále stoupá.
- hodnocení snášky: a) snáška na počáteční stav, stanovení na základě celkového počtu snesených vajec / počáteční stav; b) intenzita snášky se vyjadřuje v procentech, počet snesených vajec / počet krmných dnů . 100.
- text: snáška je dosti variabilní vlastnost a je ovlivněna mnoha faktory (vnitřními a vnějšími faktory), např.: druh, užitkový typ, věk drůbeže, snáškový cyklus, věk dosažení pohlavní dospělosti (okolo 19 týdnů, věk při snesení prvního vejce), světlo (při intenzivní snáске maximálně 17 hodin).
- text: Předpokladem pro optimální snášku jsou teploty mezi 13 - 18 °C, výkyvy jsou pro snášku nepříznivé. při teplotě 30 °C nosnice zastavuje snášku, při teplotách okolo 5 °C ji významně omezuje snášku, a při teplotách pod bodem mrazu nesnáší. Vliv výživy na snášku je velmi důležitý (důležité jsou převážně dusíkaté látky a složení jednotlivých aminokyselin, metabolizovatelná energie, vápník, fosfor a mikroprvky, vitaminy A, D, E). V první fázi jsou, pro dosažení největší snášky, nejdůležitější dusíkaté látky (aminokyseliny lyzin, metionin), s věkem klesají požadavky na obsah dusíkatých látek a zvyšují se požadavky na obsah metabolizovatelné energie, zvyšuje se potřeba vápníku. krmná směs by měla obsahovat: 15,5 % dusíkatých látek, 3,5 % vápníku a její metabolizovatelná energie by měla být 12 MJ.
- info: celková doba tvorby vejce je 22 - 28 hodin, doba od okamžiku ovulace vajíčka na vaječniku, až po snesení vejce (po obalení blanami a skořápkou), doba tvorby vejce se mění v závislosti na pořadí vejce v sérii a cyklu, postupně se zpoždění ve snáске zvyšuje, na tvorbě vajec se podílejí hormony pohlavní a hormony centrální nervové soustavy, ovulace vajíčka na vaječniku vyvolávají hormony hypofýzy: oxytocin, vazopresin, vazotocin, když má vejce všechny obaly, tak je vypuzeno z dělohy, vejce má tři hlavní části (bílek, žloutek, skořápku, které se podílejí na celkové hmotnosti v poměru 60 / 30 / 10 %); chemické složení vejce se liší podle druhu drůbeže, vejce obsahuje 34,4 % sušiny, 12,1 % bílkoviny, 10,5 % tuku, 0,9 % cukru, 10,9 % minerálních látek); žloutek obsahuje karetenoidy, tuky (fastelipidy 60 %, cholesterol 4%), barva skořápky je dána druhovou příslušností a genotypem; hmotnost vajec je dána druhem a má vysoký koeficient dědivosti, s věkem se hmotnost vajec zvyšuje; tvar vejce má také určitý význam (balení, transport, lhnivost - vejce s abnormálním tvarem mají nižší lhnivost), poměr mezi největší výškou a šířkou je ideální při 75 %; kvalita skořápky je určena tloušťkou skořápky a její pevností, tyto vlastnosti ovlivňuje: věk nosnic (na počátku snášky mají vejce silnou skořápku a jsou pevnější), důležitý je také obsah vápníku a fosforu.

Masná užitkovost drůbeže.

- významná vlastnost, produkce masa v chovu krůt, kachen, hus (ve světě 80 % kuřecí maso), tato vlastnost souvisí s reprodukcí, s růstem. se složením jatečného těla, reprodukční schopnost drůbeže je asi pětikrát vyšší než u skotu, reprodukce je dána počtem snesených vajec, oplozenosti a lhnivosti vajec, tyto vlastnosti ovlivňují počet výkrmu schopných mláďat, získaných od jedné nosnice (slepice je schopna dodat 120 výkrmu schopných kuřat, kachna 120 káčat, krůta 70 krůtat a husa 35 housat).
- růst: intenzita růstu je u drůbeže vysoká, největší intenzita růstu u hospodářských zvířat, např.: zdvojnásobení svoji hmotnosti u drůbeže na začátku vývoje je možné za 3 - 6 dnů; kvantitativní zvyšování hmotnosti těla, bez ohledu nato, která část nebo orgán se na tomto zvyšování podílejí, růst je ukončen tzv. tělesnou dospělostí (doba, kdy přestává růst kostra), při vyšší intenzitě růstu má drůbež vyšší přeměnu bílkovin na bílkoviny těla, podíl tuku v první fázi je zanedbatelný, s růstem drůbeže a

žívou hmotnosti souvisí také složení jatečného těla, mladá drůbež má vysoký podíl svalstva a menší část nepoživatelných partií, jatečné tělo z živé drůbeže je vhodné pro konzumaci asi ze 70 - 80 %

- jatečná výtěžnost je podíl jatečně opracovaného trupu a poživatelných vnitřností ze živé hmotnosti vyjádřený v procentech (srdce, játra, svalnatý žaludek), s věkem se jatečná výtěžnost zvyšuje, kvalita masa se hodnotí podle dusíkatých látek, tuku, energetické hodnoty (MJ.)
- bílkoviny: kuře, krůta
- tuk: kachna (vysoký podíl nenasycených masných kyselin - 90 %), husa
- energetická hodnota: kachna, husa, krůta (aminokyselina lyzin)

» pořadí jatečné výtěžnosti u jednotlivých druhů drůbeže: krůty, kuřata, kachny, husy

Rozmnožování drůbeže.

- je podmíněno plodností a ta je rozdílná podle pohlaví, plodnost samic je dána schopností snášet velký počet oplozených a biologicky plnohodnotných vajec, samec - produkce dostatečného množství biologicky kvalitního ejakulátu.
- funkci plodnosti obou pohlaví je pak oplozenost vajec, vyjadřuje se v procentech - množství oplozených vajec vložených do lůhne, zjišťuje se pátý až šestý den inkubace, při prohlídce vejce, k oplození vajíčka dochází v nálevce vejcovodu, vejce může být oplozené za 2 - 3 hodiny po prvním páření, oplozenost drůbeže je asi 80 %, chovné hejno je nutné sestavovat před prvním lůhnutím, sestavit čtyři týdny po dosažení pohlavní dospělosti, největší oplozenost je v prvním roce, v prvním snáškovém cyklu, oplozenost vajíčka ovlivňuje: věk hejna, výživa (biologicky hodnotné krmné směsi), světlo (délka světelného dne působí na počet snesených vajec, vede k produkci ejakulátu, stimulaci pohlavních orgánů).
- poměr pohlaví při přirozené plemenitbě by měl být u slepic nosného typu 1:10-15, u slepic masného typu 1:8-10, u dalších druhů drůbeže se poměr snižuje (» krůty, kachny, husy), při umělé inseminaci je poměr 1:30-50

Lůhnutí drůbeže.

- ze zárodku se vytváří nový jedinec, charakteristikou je procento lůhivosti, množství vylíhlých mláďat z oplozených vajíček - 80 až 90 %, lůhnutí je přirozené nebo umělé (řízené)
- info: umělé lůhnutí - řízené mikroklima, přizpůsobené vývoji zárodku, k lůhnutí se používají lůhne: jednoprostorové (kapacita 100 vajec, lůhivost je menší, vejce zde zůstávají po celou dobu inkubace, obtížně se zde mění mikroklima) a viceprostorové (kapacita 500 - několik desítek tisíc vajec, lůheň má dvě části: předlůheň a dolilůheň, rozdílnost spočívá v mikroklimatickém režimu a způsobu uložení a ošetřování vejce, vejce je delší dobu inkubace v předlůhni, a teprve na poslední 2 - 3 dny, před ukončením lůhnutí, se dává do dolilůhne, v předlůhni je vejce tupým koncem nahoru a je otáčeno za stálé teploty 37 °C a vlhkosti 55 %, v dolilůhni je vejce umístěno naležato, neotáčí se je vystaveno teplotě 36 °C a vlhkosti 75 %)

Typy slepic:

nosný - produkce konzumních vajec

masný - produkce násadových vajec

- nosný typ vs. masný typ

živá hmotnost v dospělosti (kg) 1,7 - 2,3/3,5 - 4,5

živá hmotnost kohoutů (kg) 2 - 2,5/5 - 6

věk dosažení pohlavní dospělosti (týdny) 18 - 20/23

délka snáškového cyklu (týdny) 48 - 64/34 - 40

počet vajec (ks.) 290 - 340/170 - 190

spotřeba krmiva (g) 110 - 125/140 - 160

Nosný typ.

- hybrid (nosnice bělovaječné (původ: Leghorna bílá) a hnědovaječné (Rodajlendka červená)), rozdíly: hnědovaječné jsou těžší, jejich živá hmotnost na počátku i konci snášky je vyšší, věk dosažení pohlavní dospělosti - B 18 týdnů / H 19 - 20 týdnů, hmotnost vejce B 59 g / H 62 g, snáška B 290 - 340 vajec / H 250 - 300 vajec
- info: hnědovaječné slepice mají větší požadavky na obsah vápníku v krmivu, vejce s hnědou skořápkou mají většinou větší podíl žloutku a menší podíl skořápky ve vejci, u hnědých vajec je větší výskyt masových a krevních skvrn, hnědovaječné slepice se vyskytují v intenzivních chovech v ČR asi z 90 % (a to také jako užitkový hybrid: Hisex hnědý (70 %), Isa brown, Dominant), mezi nejrozšířenější bělovaječný hybrid patří Shaver Starcross 288.

Odchov kuřic:

- V užitkovém chovu se chovají pouze kuřice, kohoutci jsou likvidováni již v prvním dnu, odchov trvá asi 15 - 17 týdnů, cílem je získání nosnice, od které očekáváme vysokou snášku.
- vývoj organismu je usměrňován světelným režimem a technikou krmení
- je potřeba v prvních dnech odchovu vytvořit optimální podmínky
- technologie chovu a odchovu by měly být přibližně stejné
- v jedné odchovně se musí odchovávat drůbež jednoho druhu a jedné věkové kategorie
- před umístěním kuřic se musí hala mechanicky očistit, vydezinfikovat, plynovat (formaldehydové páry, působení: 24 hodin, větrání: dalších 24 hodin)
- jeden až dva dny před navedením kuřat se musí hala vyhřát na požadovanou teplotu odchovu, ta je různá podle věku: 1. týden 33 stupňů Celsia, 2./28, 3./25, 4./23, 5./20, 6./18 - 20, 7. »/15 - 18
- relativní vlhkost je nutno posuzovat vždy ke vztahu k teplotě (vlhkost nikdy nesmí klesnout pod 50 %), při nízké vlhkosti dochází k vysušování sliznic, zvětšení příjmu vody a zmenšení příjmu krmiva, vlhkost by neměla přesáhnout 75 % (dochází k vlhnutí perí » porušení termoregulace, zvýšenému uvolňování škodlivých plynů z trusu » vznik dýchacích onemocnění)
- teplotu a relativní vlhkost ovlivňujeme ventilací (výměna vzduchu na 1 kg živé hmotnosti a jednu hodinu, by měla být 3,5 - 5 m³, ventilace nesmí způsobovat průvan (proudění vzduchu nesmí přesáhnout 0,5 m/s)
- světelný režim ovlivňuje příjem krmiva, věk dosažení pohlavní dospělosti, růst a vývoj, je řízený (působí délkou, intenzitou, barvou)
- délka (krátký světelný den » oddálení pohlavní dospělosti, první týden/23 hodin, 2./16, 7 nebo 8 - 15./8 - 9, potom se světlo postupně prodlužuje)
- intenzita světla (jednotky LUX, 1. týden/15 luxů, dále již je intenzita pouze 1 - 5 luxů, vliv na pohyb a také na vzrušivost)
- barva (bílé nebo žluté světlo, modré světlo se používá při manipulaci, červené světlo pro tlumení kanibalismu)

Nerovnoměrnost růstu jedince v chovu je: šlechtitelsky výhodná

Obsah proteinů a sacharidů v rostl. a živ. org.: více sacharidů, méně prot.

Škrob se skládá z molekul: glukózy

Stupeň příbuzenské plemenitby lze vyjádřit: koeficient dědičnosti

V chovu prasat je realizován šlecht. program typu: selekční a hybridizace (uzavřený systém 3 úrovní chovů - šlecht. rozmnož. užitek.)

V chovu skotu pro produkci mléka je technologický řídicí systém využívající počítačovou jednotku umístěn: v dojrně

K přirozené plemenitbě lze použít: samce s licenci

Intenzivní chov ovcí je na: maso

Mléčnost: schopnost samic savců produkovat mléko pro potřeby mláďat (králice, kočka, fena)

Co se měří páskovou mírou: mohutnost, osvalení

Rovnoměrnost růstu: izometrie (intenzita růstu orgánů shodná s celkem)

Alometrie: nerovnoměrnost růstu, rozdíly v intenzitě růstu jedn. částí těla (pozitivní - daná část těla roste rychleji než celek X negativní - pomaleji)

Které zvíře se nedá domestikovat: jeleni, srnci (agresivní, silní říjové boje)

Dědičnost: dědivost (jak se na fenotypovém projevu znaku podílí gen. založení a do jaké míry je determinován vlivy prostředí)

Kolik litrů vody vypije kráva denně: až 60 litrů

Čím se určuje mléčná užitkovost v závislosti na hmotnosti zvířete: index korelace, index regrese, relat. užitkovost

Co je albinismus: bílé zbarvení koně

Jak nazýváme stejnost genotypu a fenotypu: neúplná dominance

Čím se zabývá genetika populací: sleduje dynamiku změn ve vývoji metodou proměnlivost a dědičnost v rámci populace

Při domestikaci se velikost mozku: zmenší

Ztráta odolnosti je: degenerace

Předchůdce stepních koní: Kertak

Čím je tvořena nejsvrchnější část vlny ovce: vlnovlas

Která zvířata jsou špatně adaptabilní: šlechtěná zvířata v intenzivních chovech

Mezi divoké předky současných plemen koz patří: capra prisca

Mezi významné domest. změny u kura domácího patří: zvýšení snůšky

Masná plemena skotu: hereford, Aberdeen Angus, Limousine, Piemont

Plemena s kombinovanou užitkovostí: česká červenostrakatá

Intenzivní produkce vajec a drůbežního masa je v současné době zajišťována: chovem specializovaných nosných nebo masných plemen

Symbol $q + p = 1$ charakterizuje: relativní frekvenci genotypu

Ideální fenotyp v F2 gen (40 potomků): 10 : 20 : 10

Na plodnost samic působí negativně: sezónní vlivy (klíma)

Obsah sušiny v čerstvých objem. krmivech: 10 - 30%

Mezi živiny krmiv plnicí v organismu zvířat stavební funkci patří: dusíkaté látky

Které krmivo obsahuje nejvíce vlákniny: seno

Meliorační křížení patří mezi: metody plemenitby na aditivní účinek genů, metody zušlechťovacího křížení

Heterozní efekt: životaschopnost, růst

Kde se používá RV3: u 1. laktace

Spuštění mléka: oxytocin

Dojivost: skutečně nadojené množství mléka za urč. interval

Co určuje stab. průběh lakt. křivky: dostatečné zásobení energií a živinami

Počet chromozómů člověka: 46 dole

Které zvíře se nedá domestikovat: slon, jelen

Na kolik kg mléka se dává kolik šrotu: 0,2 - 0,3

Které z jad. krmiv vadí prasatům: kukuřice

Obsah tuku v krmivech se zjišťuje: extrakcí

Jaký extrahovaný šrot se dává pro monogastrické zvíře: sójový

4) Plemena:

Skot:

Mléčná plemena: Holštýnsko flýské, Yersey, Ayshire, Brown-Swis, Montbeliarde

Kombinovaná plemena: Strakatá (Švýcarský, Rakouský, Německý, Rakouský, Slovenský, Český, Čestr)
Červenostakatá (MRI, Německý nížinný)

Hnědá horská (Švýcarský, Německý, Rakouský)

Masná plemena: Hereford, Aberdenn, Agnus, Limousine, masný Simentál, Peimontes, Charolais, Plavé akvitánské, Skotský národní skot, Galloway, Salerské

Ovce:

Užitková plemena: masná, mléčná, vlnařsko-masná

Plodná plemena: Romanovské, Finské, Východofříské.

Masná plemena: Suffolk, Dorseddown, Kent, l'Il de France, Texel, Charolais.

Vlnařsko-masná plemena: Merino, bergschaf, Merinolandschaf, Německé dlouhovlné, Cijága, Šumavské, zušlechtěná Vlaška

Drůbež:

Masná plemena: plynutka býlá x kornýš bílý (hibridi: Ross 208, ISA 220, Ross 308)

Nosná plemena: leghornka býlá, rodajlenka červená (hibridi: Hisex hnědý, ISA brown, Dominant hnědý, Moravia BSL)

Prasata:

Mateřská plemena: Bílé ušlechtilé, landrase, perštické černostrakaté

Otcovská plemena: Belgické landrase, švédské landrase, hampshire, pietrain, české výrazné masné

Masná plemena: Landrase, durok, hamshire.

5) Nějaké otázky:

- Potenciální plodnost samic je dána: počtem ovulovaných vajíček (jejich kvalitou, kvalitou vnitřního prostředí, pohl. aparátem)
- Křivka relativního růstu: hyperbola
- Na plodnost samic působí vysoká teplota: negativně
- Jakým přípravkem se v chovu podporuje růst: CH, STH hormony, omezením tvorby somatotropinu, dodáním GH
- Prům. denní přírůstek telet ve vykrmu: 0.8 kg, intenzivní 1.2
- Prům. spotřeba masa na obyvatele: 81,5 kg
- Schopnost tvoření více mléka: dojnost
- Jatečná vytiženost skotu v %. FE -48%, MA- 55%
- Co určuje senzorické vlastnosti krmiv: barva, chuť, pH, vůně, jemnost
- Jak dlouho trvá normovaná laktace: 10 měsíců- 305 dnů
- Co vyjadřuje index perzistence (P 2:1): schopnost setrvání laktace na nejvyšší úrovni (stálost laktace)
- Podle čeho provádíme hlavní selekci: dle vlastní užitkovosti
- Funkce šlechtitelského programu: ekonomika (poměr zisk/náklady), biologická (max., genetický pokrok)
- Cíl melioračního zušlechťovacího křížení: meliorační: opravit plemeno, přilítí krve: jednorázové užití plemene, selekce, nízká účinnost), kombinované: , komb. , více plemen - nové plemeno), převodní: vyhlazovací, samec zušlechťujícího plemene)
- Cíl čistokrevné plemenitby: maximální změna h2, hromadění genu malého účinku
- Umrtnutí zvířete: veterinář
- Provádění šlechtění a plemenitby: oprávněná organizace
- Která plemenitba se mohou připouštět: plemeník s licenci
- Za porušení je chovatel trestán: správní delikt - pokuta do 200 000 Kč přestupek: 10-15000 Kč
- Současný stav krav u nás: 589 tis.
- Současný stav prasat u nás: 4 000 tis.
- Přímé dotace státem jsou na: žádné nejsou
- Stát zasahuje do zemědělství: regulací trhu, tarifní a netarifní opatření
- Předchůdce teplokrevného koně: Tarpan
- U kterého z kombinovaných plemen se vyjadřuje mléčná užitkovost: u masomléčných
- Užitkovost u našeho černostrakatého skotu: kombinovaná
- Čím je dána objektivní metoda hodnocení: měření (měrná tyč, měrná páska, kružidlo) tělesných rozměrů
- Čím je dána subjektivní metoda hodn. : značkovací klíč, slovní popis, bodový systém
- Dojivost u nás za rok 1996: 7117 kg
- Potomci po výrazném plemeníkoví: kmen
- Co předávají chromozómy: genetickou informaci
- Která zvířata mohou být domestikována: klidná, stádové typy
- Co je křížení Aa X Aa: zpětné Aa AA
- Co je fenotyp zhoršující se s genotypem: neúplnost dominance
- Počet chromozómů : nesouvisí s dokonalostí
- Kvalitativní znaky jsou dány : zbarvením, krevním stupněm, statností
- Kvantitativní znaky : množství kg, litrů, plodnosti
- Čím je dána vysoká dojivost: vnitřní (genetické, plemeno, věk dojnice na pořadí laktace, 80 % vývin semene, velikost zvířete), vnější (prostředí 70 %)
- Co charakterizuje obecnou plemennou hodnotu: náhodnou páření v populaci
- Co charakterizuje poziční efekt: do mateř. pozice dáváme zás. mateř. plemena výborně mléčná, plodná, pomalý růst
- Selekcce: metoda šlechtění, zdok. genotypu a fenotypu, změna gen. frekvenci
- Plnokrevníci: uzavřená plemenná kniha, absolutní čistokrevnost
- Netto - vyjádření energetické hodnoty krmiva pro skot
- Čím je charakterizována konstituce: habitem, komplexe, temperamentem, druhově specifickou normou reakce
- Kritéria funkční povahy (konstituce): adapt. výkonnost, rezistence, fitness, dlouhověkost
- Jaké změny nastanou u zvířat při krátkodobých změnách etologické
- Období postnatálního vývoje jedince: období mléčné výživy, odstavu
- Období mezi sobě jdoucími oteleními: mezidobí
- Období mezi porodem a inseminací: inseminační interval

- 1200-1500 g - ideální denní přírůstek telete
- 700-800 g - průměrný denní přírůstek u skotu
- až 1300 g - průměrný denní přírůstek u skotu v EU

Pro slepice:

- 40 g - váha kuřete po narození
- 40-42 dní/1,8-2 kg - výkrm kuřete na brojlera
- 28 dní/620 g - výkrm masných holubů
- 14-15 týdnů/1 kg - výkrm bažantů kuřat
- 3 m/150kg - výška a hmotnost pštrosa dvouprstého
- 1200-1250 g - hmotnost vejce pštrosa dvouprstého
- 1,5 m/50 kg - velikost / hmotnost emu hnědého
- 21 dní - inkubační doba u slepice
- 28 dní - inkubační doba u kachny pekingské
- 35 dní - inkubační doba u kachny pižmové
- 30 dní - inkubační doba u husy
- 56 dní - inkubační doba u pštrosa
- 70-72% - jatečná výtěžnost obecně u drůbeže
- 79-85% - jatečná výtěžnost u krůty
- 70-75% - jatečná výtěžnost u kuřat a kachen
- 65-71% - jatečná výtěžnost u hus
- 120-150 g - živá hmotnost u japonské křepelky
- 2 kg - živá hmotnost perličky v dospělosti
- 180-240 mg - průměrný obsah cholesterolu ve vejci
- 60 mil. tun - výroba drůbežního masa v roce 1997
- 40 kg - spotřeba drůbežního masa v USA a IZRAELI
- 33 kg - spotřeba drůbežního masa v SA
- 21 kg - spotřeba drůbežního masa v HU
- 48-64 týdnů - délka snáškového období u slepice nosného typu
- 34-40 týdnů - délka snáš. obd. u slep. masného typu
- 15-20 týdnů - délka snáškového cyklu u krůty
- 24-35 týdnů - délka snáškového cyklu u kachny
- 10-20 týdnů - délka snáškového cyklu u husy
- 290-340 - počet vajec na slepici NT za rok
- 170-190 - počet vajec na slepici MT za rok
- 80 - počet vajec krůty za snášku
- 22-28 hodin - doba tvorby vejce
- oxytocin, vazopresin, vazotocin - hormony vyvolávající ovulaci
- 10% - hmotn. podíl skořápky na vejci
- 30% - hm. podíl žloutku na vejci
- 60% - hm. podíl bílku na vejci
- 34,4% - sušiny ve vejci
- 12,1% - bílkoviny ve vejci
- 10,5% - tuků ve vejci
- 0,9% - cukrů ve vejci
- 10,9% - minerál. látek ve vejci
- 16,6% - podíl bílkoviny ve žloutku
- 32,6% - podíl tuků ve žloutku - z toho 60% fosfolipidů
- 4% - cholesterolu ve žloutku
- 40-45 g - hmotnost vejce na začátku snášky
- 75-80 g - hmotnost vejce na konci snášky
- 65-100 g - hmotnost vejce krůty
- 70-110 g - hm. vejce kachny
- 135-210 - hm. vejce husy (150-230)
- 8-14 g - hm. vejce japonské křepelky
- 1200-1500 g - hm. vejce pštrosa 2 prstého
- 600-800 g - hm. vejce pštrosa emu
- 75% - optim. index tvaru vejce
- 88% - produkce brojlerů u nás z celk. prod. drůb. masa
- 120 - počet výkrmuschopných kuřat od 1 slepice za rok
- 120-130 - počet výkrmuschopných káčat od 1 kachny za rok
- 70 - počet výkrmuschopných krůt od 1 krůty za rok
- 35 - počet výkrmuschopných housat od 1 husy za rok

- 560 - optimální váha byků ČESTR na porážku
- 480 - optimální porážková váha jalovic ČESTR
- 360 - váha jalovic ČESTR při zapuštění(60%)
- 30-40 kg - váha telete ČESTR při narození
- 132-138cm - výška v kohotku u dospělých krav ČESTR při odstavení
- 30% - obměna stáda krav masného skotu
- 25% - obměna stáda krav mléčného plemene
- 20% - obsah bílkovin ve svalovině skotu
- 1-2 mil./mm³ - obsah spermií v inseminační dávce býka
- 27,5 měs. - věk krávy při 1. otelení
- 900 g - přírůstek jalovic během odchovu
- 17 kg - průměrná spotřeba hovězího u nás
- 4500 - průměrná mléčná užitkovost krav v ČR
- 35 Kč/kg - výkupní cena jatečných býků
- 88 Kč - náklady na jeden krmný den krávy
- 31 Kč - náklady na krmný den býka ve výkrmu
- 365-400 dní - délka mezidobí u skotu
- 2,2 kg - spotřeba sušiny na den u výkonné dojnice
- 14-17 kg - denní dojivost dojnice po otelení
- 100 kg - váha telete při odstavu u masných plemen
- 80 kg - váha telete při zkráceném odstavu
- 7,10 Kč - výkupní cena za kg kravského mléka
- 12,5% - obsah sušiny v kravském mléce
- 25% - obsah sušiny v mlezivu
- 900g/den - přírůstek u výkrmových býků
- do 24 hodin - kdy připustit dojnici vzhelem k počátku říje?
- 150 - počet inseminačních dávek z jednoho odběru býka
- 3-6m³ - kubatura stáje skotu na 100 kg živé váhy
- 400 kg - objem výroby masa na krávu dojného stáda (kolik se v obratu stáda vyrobí masa na jednu dojnici)
- 15000-30000 - počet inseminačních dávek z býka za rok
- 3-5 kg - spotřeba jaderného krmiva na kg přírůstku ve výkrmu
- 60% - jatečná výtěžnost býků ČESTR
- 48 Kč - maso - výkupní cena za jatečnou krávu za kilo
- 25 Kč - živá hmotnost - "-
- 285 dní - délka březosti skotu
- schopnost produkovat mléko - dojnost
- - dojivost
- - dojitelnost
- - mléčnost
- 8-10 měsíců - pohlavní dospělost u skotu
- 16-20 měsíců - chovatelská dospělost u skotu
- 5-6 let(2-4) - tělesná dospělost u skotu
- 18 měsíců - věk při zapuštění jalovic masného plemene
- - věk při zapuštění jalovic dojného plemene
- 2-3 měsíce - stáří telete při odstavu u masných plemen skotu
- 8kg/den - spotřeba mleziva telete po narození
- 10 - počet zárodků z 1 embryonálního výplachu krávy
- masná plemena - Aberdeen Angus, Limousine,
- kombinovaná - ČESTR, Montbeliarde
- mléčná - Jersey, Holštýn, Ayrshire
- 2,4 m - délka vazného ustájení krávy
- 58 kg - váha telete ve 28 dnech
- 70 kg - váha telete ve 56 dnech
- 5-7 dní mlezivo pak mléko - nasazení mléka při chovu dojnice po otelení
- 18-24 měs. - věk býků při porážce
- - přírůstek jalovice během odchovu
- 305 - normovaná laktace
- 1 kg - přírůstek telat při odchovu
- - průměrný netto přírůstek u testovaných býků
- 2kg i více - průměrné zastoupení jaderného krmiva v krmné dávce dojnice po otelení
- 1-2 ks - počet mláďat na otelení
- 50% - úspěšnost zabřezávání krav
- - spotřeba jaderného krmiva na 1 kg mléka
- 1-3 - počet masných krav s telaty na 1 ha půdy
- 200 l - spotřeba mléka na obyvatele
- 0,8-1,2 kg - průměrný přírůstek býků ve výkrmu
- oxytocin - hormon spoštějící mléko
- 21 dní - opakování říje u skotu(cyklus)
- 3,5 m² - plocha volné stáje na krávu masného plemene
- 5 m² - plocha volné stáje na krávu + tele masn. plemene
- hmotnost jatečné opracované trupu - jatečná výtěžnost
- 44-47% - kryje skot potřebu živočišných bílkovin
- 24-36 hodin - délka říje
- 1/2 dubna-1/2 června - termín zapouštění(3 říjové cykly = cca 60-65 dní)
- konec ledna-přezna - období otelení(60-80 dní)
- 8-9 měsíc - telata zůstávají telata s matkou

Inkubační doba slepice	21 dní
Inseminací index	Počet inseminací nutných na 1 zabřeznutí
Interval inseminace	Od porodu do následujícího otelení (60 dní)
Jatečná hodnota drůbeže	60-70% podíl ze živé hmotnosti
Jatečná výtěžnost krůt	79-85%
Jatečná výtěžnost prasat	78 –82 %
Kde se oplodní vejce	V nálevce ve vejcovodu
Kdy končí výživa (rostlinná) a kam se zařazují býčci a jalovice	Po 3-6 měsících dochází k odchovu jalovic po 6 měsících rozdělení jalovic a býčku (1. Zovt. výběr)
Kdy se jalovice přesouvá na sucho	6 –12 měs.
Kolik kachen na jeden odběr kačera	80
Kolik kg krmiv. Na kg přír. u brojl.	1,9-2,2 kg
Kolik krm. na 1kg přír. prasat	3 kg
Kolik krmiva na jedno vajíčko	150-170 g
Kolik krůt insemin. 1 sperm. krocana	150-250
Kolik mléčiva na den	20l/48 hod
Kontrola mléčné užitkovost	Slouží k sestavení krmné dávky.
Konverze živin prasat	0,56 kg
Lihnivost oplozených vajec	90%
Masná plem. Malého a střed. rámce	Malý – hereford, střední – limousine.
Masná plemena velkého rámce	Masný simenotál, charolais
Mateřská plemena prasat	Bílé ušlechtilé, landrase, přestýnské černostrakate
Metody křížení	Trojlíniové užitkové křížení, diskontuitní řady, dvouplem. užitkové k., reciproké k., diskontuitní, čistokrevná plemenitba.
Metody sexování	Autosexing, japonská metoda
Metody stříhání ovcí	Mechanická – ruční a strojní – individuální a proudová. Chemická
Mléčná plemena skotu	Holštýnsko-frýnský, Jersey, Ayrshire, Brown-swiss, Monbeliard
Mrtvá hmotnost (u prasat)	Tělo bez krve, štětín, kruponu, špávky, paspávky, orgánů, bránice a plsti
Natalita hrubá, čistá	ČN-počet živě nar. Mláďat, HN-počet narozených mláďat
Normovaná laktace	305 dní
Nosnost masných slepic	150 –170 ks
Ošetření telete po narození	Odstranit hlen z tlamy a nozder, zdravé krávé dát olízat, desinfikovat pupeční pánýl, prvotně označit.
Otcovská plemena prasat	Belgické landrase, švédské landr., hampshire, duroc, pietrain, české výrazně masné
Plemeno SVS která z něj vznikají	Pase divoké evropské – durok a hampshire.; Prase divoké středozemní – hampshire, landrase, pietren
Plodná plem. Ovcí	Romanovské, výhodoflinské, finské
Počet vrhů prasat	2
Pohlavní dospěl. u mas. typu slepic	23 týdnů
Poměr pohlaví nosných slepic	1: 10-15
Procentuelní podíl sušiny v bílku	12%
Průměrná laktace u nás	4320 kg
Příbuzenská plemenitba	Páří se zvířata navzájem příb. v 1. – 5. Generaci
Přírůstek prasat na den	0,7 kg/den
Reinseminace	Opakovaná inseminace o 6 hod. později
Rostlinná výživa telat	3-6 měs
Rostlinná výživa u skotu	3-6 měsíců
Servis perioda	80 –85 dní Od otelení do následujícího zabřeznutí
Složení ovčího mléka	5,5% bílkovin, 7% tuky, 5% cukry, 0,9% popeloviny
Snáška + prům. doba snášky	Nosná 48-64 týdnů / 250-340 vajec; masná 34-40 týdnů / 150-170 vajec
Snáška u nosných slepic	270-340 ks, 48 – 64 týdnů
Spotřeba drůbežního masa v ČR	16-17 kg na 1 obyvatele
Spotřeba krmiva u drůbeže	2,1 kg
Spotřeba vepřového masa	50 kg
Typy peří	Obrysové, prachové, prachovité, štětcovité, štětínoviné, nitkové
Ustájení skotu	Základem pastevní chov, přes zimu v jednoduchých volných stájích
Užitkové typy ovcí	Masná, mléčná, vlnářsko-masná
Užitkovost nosných slepic	270-340 ks
Vady masa	Vlivy nemocí na jakost složení biol. hodnot; maso tzv. tmavší nebo vaření
Váha jehněte při narození	3,5 – 5 kg
Váha krocana a věk při porážce	15-17kg 22-25 týden
Váha krůty a věk při porážce	7-8 kg ve 13 týdnů.
Váha prasete při narození	1,2 –1,5 kg
Vlivy na plodnost samic	Věk, hmotnost, pořadí vrhu, délka mezidobí, klima, výživa
Výhody chovu prasat	Vedlejší produkty: krupón, štětiny, krev, žlázy. Max. zatížení pudy
Výtěžnost krůt	79-85%
Výtěžnost kuřecích brojlerů	70-76%
Zásady dojení	Ruční odstrik před dojí., klidné zacházení se zvířetem, zajištění kvalitní dojící techniky, šetrné a nepřerušované dojení, pravidelná kontrola a desinfekce vemene
Zvláštnosti trav. Soustavy skotu	Nemají jednoduchý žaludek, mají předžaludky

Pro skot:

- 3,3% - obsah bílkovin v mléce skotu
- 3,8-4% - obsah tuků v mléce
- 570-670 kg - váha krávy ČESTRA, čistě bílá

Průměrná snáška masného typu	150 – 170 vajec
Průměrná snáška nosného typu	285 – 300 vajec
Průměrná doba snášky	masný typ 34 – 40 týdnů, nosný: 48 – 64 týdnů
Index hustého bílku	57 %
Podíl sušiny v bílku	11 %
Délka produkčního období intenzivního chovu slepic	11 měsíců
Délka výkrmu kuřat brojlerového typu	46 dní
Počet nosnic v ČR	12 – 13 mil
Poměr pohyblivých při přirozené plemenitbě u nosné drůbeže	1 : 12-15
Jatečná výtežnost brojlerových kuřat	79 – 82 %
Pohlavní dospělost u nosného typu slepic	20 – 21 týdnů, masný 23
Váha vejce u nosného typu slepic	50 – 75 g
Váha kuřete při vylihnutí	40 g
Váha kuřete (brojlera) při porážce	1,8 – 2 kg
Váha nosnice v dospělosti	1,75 – 2 kg
Spotřeba krmiva na 1 vejce	150 – 170 g (?? 120g ??)
Výkupní cena jatečného kuřete za kg	30 Kč
Spotřeba krmiva na kg přírůstku kuřecích brojlerů	2,1 kg
Masná plemena slepic	plymutka bílá x kornýš bílý (hybridi: Ross208, ISA 220, Ross 308)
Nosná plemena slepic	leghornka bílá, rodajlendka červená (hybridi: Hisex hnědý, ISA brown, Dominant hnědý, Moravia BSL)
Inkubační doba kury	21 dní
Inkubační doba kachny pekingské	28 dní
Inkubační doba husy	30 dní
Inkubační doba krůty	28 dní
Váha krocana při porážce	14 – 15 kg
Váha krůty při porážce	8 – 9 kg
Věk krocana při porážce	17-18 týdnů
Věk krůty při porážce	11 – 12 týdnů
OSTATNÍ	
Spotřeba mléka na obyvatele za rok	188 – 200 l
Spotřeba vepřového masa na obyv. za rok	46 kg
Spotřeba hovězího masa na obyv. za rok	14,3 kg
Spotřeba drůbežího masa na obyv. za rok	17,8 kg
Spotřeba jehněčího masa na obyv za rok	0,3 – 0,4 kg
Co je jatečná výtežnost?	váha JOT živá váha (v %)
Co je netto přírůstek?	Čistý přírůstek masa na kosti u JOT
Jakou metodou se stanovuje plemenná hodnota u hosp. zvířat?	kontrola dědičnosti – metoda srovnání vrstevnic, matek, průměru stáda (no tady je toho víc, si to ale nepamatují!)
Rozsah kontroly užitkovosti skotu	kontrola mléčné užitkovosti, vykrmnosti, dojitelnosti, kontrola užitkovosti masných plemen
Hodnocení kvality bílku	v:((d+s):2). ... asi 0,150
Obsah sušiny v koňském mléce	15 %
Šlechtitelské chovy:	šlechtění, mateřská plemena pro vl potřebu, pro rozmnožovací chovy
Rozmnožovací chovy:	produkce hybridních prasníků pro
užitkové chovy	
Užitkové chovy:	produkce finálních hybridů pro výkrm
Příbuzenská plemenitba	může vyvolat inbreeding depresi, metoda při kontrole dědičnosti
Biolog. metody reprodukce u krav	Volné, skupinové, z ruky (hlídání)
Březost krav	280 – 285 dní
Březost prasat	115 + - 5 dní
Co dělají šlechtitelé	Plemenný postup zaměřený na zlepšení určitého znaku a jeho fixace v dědičném základu populace.
Co je inseminace	Umělé oplodnění, úspěšná biotechnická metoda
Co ovlivňuje počet somatických buněk v mléce	Vlivy vnější a vnitřní
Části mezidobí	SP: 80-85 dní, březost? 280-285 dní, laktace: 305dní, stání na such: 2 měs
Délka línutí kachny	28 dní
Denní přírůstek prasat	0,7 kg
Doba línutí u husy	30 dní
Heritabilita plodnosti kvality masa	0,05 – 0,1; 0,15 – 0,2
Hlotn. Kuřecích broj. V 32-34 týdnů	1,6-2 kg
Hormonová regulace dojení	Oxitocin- stahy tělní svaloviny, adrenalin- stah krevních cév
Hybridizační programy v rozmnožovacích chovech prasat	Samice zabíjí, nechám samce, samce vyřáduji, vykrmím do 288 dní zabíjí, / -
Index hustého bílku	produkce hybrid. Prasat: mateřského plem. pro užitkov. typ
Index pera	Výška / (délka+šířka):2
	Y=a/b pružnost

Délka vazného ustájení u krávy	středně dlouhé 220 – 235 cm, krátce 140–170
Počet kusů skotu v ČR	1,6 mil
Počet krav v ČR	600 tis
Počet dojnic v ČR	550 tis
Počet masných krav s telaty na 1 ha půdy	1 – 3
Objem výt. masa na krávu dojného stáda (kolik se v obrátu stáda na 1 kr. vyrobí masa)	400kg
Porážková hmotnost býka dojného plemene	500 – 600 kg
Věk býku při porážce	15 – 24 měsíců
Výkupní cena za 1 kg kravského mléka	7,20 – 7,90 Kč
Výkupní cena jatečných krav za 1 kg	25 Kč
Výkupní cena jatečných býků za 1 kg	36 – 38 Kč

PRASATA

Co je vepř.	vykastované prase
Co je běhoun.	prase do 3 měsíců (30 – 35 kg)
Poměr pohlaví v přirozené plemenitbě u prasat	1 : 25 až 40
Délka březosti prasnic	115 dní + 5 dní
Váha prasnic při 1. zapuštění	115 kg
Věk prasnice při 1. zapuštění	8,5 měsíce
Počet selat na prasnici za rok	cca 20
Počet selat ve vrhu	10 – 15
Váha selete při narození	1,5 – 1,8 kg
Váha selete ve stáří dva měsíce	30 – 35 kg
Váha prasnic v dospělosti BU	250 kg
Výkupní cena jatečného prasete za 1 kg	36 Kč
Cena selete do 25 kg	51,77 Kč
Jatečná výtěžnost u krmných prasat	78 – 82 % (cca 80%, přesně 81,5 na 100kg ž.hm.)
Počet prasnic v ČR	297 000 v roce 2000 (cca 300 000)
Průměrný přírůstek u prasat ve výkrmu	800 – 1000g ideál; u nás 520g, chceme 720g
Spotřeba krmiva na 1 kg přírůstu u prasat	3 kg (2,6 – 2,7 ideál)
Mateřská plemena prasat	LW = BU, L, PČ
Otcovská plemena prasat	H, D, BL, ŠL, PN, ČVM, BUo = LWo
Masná plemena prasat	D, H, PN, BL, DL, LW = BU
Věk vykrmeného prasete při porážce	5 – 6 měsíců
Optimální váha prasete při porážce (kg)	80 – 130 kg (EU 80 – 85 kg, ČR 117 kg)
Zátěž plochy 1 ha při chovu prasat	170 kg N /ha = 16 ks = 5 prasnic + selata
Konverze živin	0,56 kg

OVCE

Co je skopek	vykastovaný beran
Váha bahnice kombinovaného plemene v dospělosti	50 – 60 kg
Váha ovce masného plemene v dospělosti	70 – 100 kg
Váha berana kombinovaného plemene v dospělosti	80 – 100 kg
Délka březosti ovci	149 dní
Věk jehničky při zapuštění	16 – 18 měsíců
Váha jehněte při zapuštění	40 – 50 kg
Váha jehněte při narození	3,5 – 5 kg
Počet jehňat ve vrhu u pl. s kombinovanou užitkovostí	1 – 2
Počet obahnění u komb. plemene do roka	2
Přírůstek u výkrmu jehňat	220 – 280 g/den (masná 300g)
Spotřeba mléka na 1 kg přírůstu u jehňat	5 litrů
Mléčná užitkovost ovci za laktaci	80 – 140 kg (mléčná 300kg i víc)
Obměna stáda bahnic za rok	15 %
Užitková plemena ovci	masná, mléčná, vlnařsko-masná
Plodná plemena ovci	Finske, Východofriské, Romanovské
Masná plemena ovci	Kent, Charollais, Texel, Oxford Down, Suffolk, Ile de France
Vlnařsko-masná plemena ovci	ND, Cigája všechny Merina, Šumavka
Počet ovci celoročně na 1 ha pastvin	6 – 10
Spotřeba pastevního porostu bahnici	5 – 8 kg/den
Způsoby stříže	mechanická, chemická
Stříh vlny za rok na bahnici polojemného plemene	5 – 7 kg
Stříh vlny za rok u skopce vlnařsko-masného pl.	10 – 14 kg
Způsoby zapuštění	volné, skupinové, haremové, individuální, inseminace
Obsah tuku v ovčím mléce	7 %
Výkupní cena jehňat	30 – 60 Kč/kg
Optimální porážková váha jehněte	25 – 45 kg
Věk jehněte při odstavu	100 – 120 dní (50 % vahy dospělé)
Počet ovci v ČR	60 tisíc (98)

DRUBEŽ

Co je kapoun	vykastovaný kohout
Kde dochází k oplodnění vajíčka u drůbeže?	v nálevce vejcovodu
Jaká je lživnost u oplozených slepičích vajec?	90 %

3) Vypisky:

SKOT	
Váha telete Čestr při narození	30 – 50 kg
Výška dospělých krav Čestr	136 cm (130 – 140 cm)
Maximální porážková hmotnost jalovice Čestr	480 kg
Optimální porážková hmotnost vykrmených býků Čestr	550 kg
Váha jalovice Čestr při 1 zapuštění	2/3 až 3/4 váhy dospělé. 400-450kg
Váha krávy Čestr v dospělosti	600 – 700 kg
Jatečná výtěžnost vykrmených býků Čestr	57 % (55 – 62%)
Počet zárodků z jednoho výplachu u krávy	10
Za jak dlouho se opakuje říje u skotu	21 dni
Počet inseminačních dávek z jednoho odběru byka	300 500
Počet inseminačních dávek na byka za rok	10 – 20 tisíc
Počet spermií v inseminační dávce byka	1-2 mil/1 ml
Kdy připustit dojnici vzhledem k počátku říje?	6-12-15 h. poprvé opakovat po 12 h
Úspěšnost zabřezávání krav	48,8 % krávy, 65% jalovice
Deika březosti u skotu	280 – 285 dni
Délka intervalu u skotu od otelení do zabřeznutí (servis-perioda)	80 – 85 dni
Délka servis-periody krav u nás	100 dni
Délka mezidobí u skotu	365 – 400 dni
Délka mléčné užitkovosti u skotu (laktace)	305 dni
Optimální délka stání na sucho u krav	60 dni
Počet mláďat na jeden porod u skotu	1 (vzácně 2, spíše nepřežijí)
Pohlavní dospělost u skotu	8 – 10 měsíců
Věk jalovic při 1 zapuštění	15 – 18 měsíců
Věk při prvním otelení krávy	24 – 27 měsíců
Váha telete ve 28 dnech	58 kg
Váha telete v 56 dnech	70 kg
Průměrný přírůstek byku ve výkrmu	0,9 – 1,2 kg/den
Průměrný netto přírůstek u testovaných býků	0,6 kg/den
Přírůstek telat v odchovu	1 kg/den
Přírůstek jalovic během odchovu	0,8 kg/den, 100 kg celkem
Spotřeba jadrného krmiva na 1 kg přírůstku u skotu ve výkrmu	3 – 5 kg
Spotřeba jadrného krmiva na 1 kg mléka	0,4 – 0,6 kg
Spotřeba jadrného krmiva na 1 kg přírůstku skotu	3 – 5 kg
Průměrné zastoupení jadrných krmiv v krmné dávce dojnice po otelení	2 kg i více
Spotřeba sušiny na den v krmné dávce výkonné dojnice	3 – 5 kg
Spotřeba mleziva telete na 1 den	8 litru
Délka mléčného období u telat	10 dnů – 3 měsíce
Délka rostlinného období u telat	3 – 6 měsíců
Stáří telete při odstavu u plemen masného skotu	2 – 3 měsíce
Váha telete při odstavu u masných plemen skotu	100 kg
Váha telete při zkráceném odstavu	80 kg
Který hormon způsobí spouštění mléka	oxytocin
Nasazení mléka při chovu dojnic po otelení	5 – 7 dnu mlezivo pak mléko
Co je to dojitelnost?	schopnost rozdílnou intenzitou uvolňovat mléko
Co je to dojnost?	schopnost produkovat mléko
Co je to dojivost?	množství vyprodukovaného mléka
Denní dojivost výkonné dojnice po otelení?	14 – 17 litrů
Průměrná dojivost	12,5 litru
Průměrná mléčná užitkovost krav v ČR	4800 kg
Obsah tuku v kravském mléce	3,8 – 6 % u jerseyky
Obsah bílkovin v kravském mléce	3,3 %
Obsah sušiny v kravském mléce	12,5 %
Obsah sušiny v mlezivu krávy	24,6 %
Únosný počet buněčných elementů (mikroorg.) 1 ml kr mléka	100 tisíc
Maximální počet somatických buněk v 1 ml krav mléka	400 tisíc
Obsah bílkovin ve svalovině	20 %
Obsah tuku v mase	10,5 %
Obsah intramuskulárního tuku	1,5 – 3 %
Mléčná plemena skotu	Holštýnsko-fríské, Jersey, Ayrshire, Brown-Swiss
Kombinovaná plemena skotu	strakatá (Švýc. Ném. Rakouský, Slovenský, Český, (Čestr), červenostrakatá, hnědá horská (Švýc. Ném. Rakouský)
Masná plemena skotu	Hereford, Aberdeen-Agus, Limousin, Charolais, Plavé akvitánské, Piemont, Belgické bílo-modré, Skotský náhorní (Highlander), Galloway, Salerské
Obměna stáda krav masného plemene	30 %
Obměna stáda krav dojněho plemene	25 %
Náklady na krmný den dojnici	88 Kč
Náklady na krmný den byku ve výkrmu	31 Kč
Kubatura stáje skotu na 100 kg živé váhy	3 – 6 m ³ ; 6 m ³ kombiboxové usájení
Plocha volné stáje na kravu s teletem masného plemene	7 m ²

17. Jatečná výtěžnost prasat: **80%**
18. Obsah sušiny v mlezivu krávy: **27%**
19. Váha telete při narození: **30 - 40 kg**
20. Váha ovce masného plemene v dospělosti: **70 - 80 kg**
21. Věk jalovic dojného plemene při zapuštění: **14 - 20 měsíců**
22. Délka březosti prasnic: **115 dní**
23. Počet mláďat ve vrhu prasnice: **10 - 11**
24. Obměna stáda u dojnic: **25 - 30%**
25. Spotřeba mléka na obyvatele: **250 kg**
26. Výkupní cena kravského mléka: **7,10 Kč**
27. Spotřeba krmiva na kilo přírůstku u prasat: **2,6 - 2,7 směsi**
28. Otcovská plemena prasat: **Belg. Landrase, Duroc, Pietrain, Hampshire**

Test V. CHOV ZVÍŘAT

1. Váha telete ČESTR při narození: **37-40kg**
2. Věk výkrmného prasete při porážce: **5 - 6 měsíců**
3. Délka březosti u ovci: **160 dní**
4. Průměrná snáška u masného typu: **160 - 170 vajec**
5. Průměrný přírůstek býků ve výkrmu: **0,2 - 0,9**
6. Počet selat na prasnici za rok: **20 - 22**
7. Délka produkčního období intenzivního chovu slepic: **64 týdnů**
8. Spotřeba mléka na obyvatele ročně: **200 l**
9. Výkupní cena jatečného prasete: **42.60 Kč**
10. Náklady na kilo přírůstku u brojlerů:
11. Spotřeba, krmiva na kilo přírůstku skotu (jadrného): **3 - 5 kg**
12. Počty prasnic v ČR: **326 000**
13. Plodná plemena ovci: **Romanovská, východofrýská, finská**
14. Poměr pohlaví u nosné drůbeže v přirozené plemenitbě: **1 : 12 - 15**
15. Kubatura stáje skotu na 100 kg živé váhy: **3 - 6 m³**
16. Počet ovci celoročně na 1 ha pastvin: **12 - 16 ovci**
17. Spotřeba mleziva telete na jeden den: **6 - 10 l**
18. Spotřeba pastevního porostu bahnicí v kg /den: **5 - 8 kg / den**
19. Jatečná výtěžnost brojlerových kuřat: **72%**
20. Co to je hemunoglobina ?
21. který hormon způsobí spuštění mléka: **oxytocin**
22. Co je to netto přírůstek: **čistý přírůstek**
23. Co to je dojitelnost: **schopnost uvolňovat mléko**
24. Váha prasnice v dospělosti bílého ušlechtilého prasete: **250 kg**
25. Věk jehničky při zapuštění: **do 1 roku**
26. Váha krocana při porážce: **15 - 17 kg**
27. Věk krocana při porážce: **25 týdnů**
28. Za jak dlouho se opakuje říje u skotu: **21 dnů**
29. Stříh vlny za rok na bahnici polojemného plemene: **3 kg**
30. Obměna stáda krav masného plemene: **30%**
31. Spotřeba vepřového masa na obyvatele: **40 kg / rok**
32. Výkupní cena jehňat v živ. za kilo: **4,60 Kč**
33. Náklady na krmný den u dojnic: **88 Kč**
34. Počet nosnic v ČR: **12 000 000**
35. Počet inseminačních dávek z jednoho odběru býka: **150**
36. Plocha volné stáje na krávu s teletem masného plemene: **3,5 na krávu, 5 na tele a krávu**
37. Co to je jatečná výtěžnost:
38. Optimální porážková váha jehněte: **35 - 40 kg**
39. Stáří při pohlavní dospělosti kuřic: **20 týden**
40. Jak je dlouhý interval u skotu od oplození do zabřeznutí: **60 - 70 dnů (i 100)**
41. Průměrný přírůstek u prasat ve výkrmu: **0,6 - 0,7**
42. Obsah tuku v kravském mléce: **5,7% (3,5 - 45)**
43. Obsah sušiny v koňském mléce: **15%**
44. Výška dospělých krav ČESTR při odstavu: **136 cm**
45. Mateřská plemena prasat: **BU, L, PC**
46. Kombinovaná plemena skotu: **ČESTR, Montbeliarde**
47. Únosný počet buněčných elementů v 1ml kravského mléka: **CPM 500 000**
48. Jatečná výtěžnost výkrmných býků ČESTR: **55%**
49. Inkubační doba kurů: **21 dní**
50. Váha jalovic při zapuštění: **2/3 váhy dospělého jedince (400 - 420 kg)**

45. Průměrný přírůstek u prasat ve výkrmu: **0,8 kg**
46. Optimální délka stání na sucho u krav: **55 dní**
47. Počet prasníc v registrovaných chovech: **326 000**
48. V jakém je intervalu ...: **SP 80 dní**
49. Mléčná plemena skotu: **Holšt.-friský, Ayshire, Jersey, Brown-swiss**
50. Délka vazného ustájení u krávy: **krátké - 140 - 170cm, střední 210 - 270cm, dlouhé 270 a víc cm**

Test II. -CHOV ZVÍŘAT

1. Běhoun: **sele po odstavu ve výkrmu (30 - 45 kg)**
2. Obsah bílkovin v mléce skotu: **3,5%**
3. Masná plemena ovci: **Suffolk, Kent, Texel, Charollais**
4. Váha selete při narození: **1,5 kg**
5. Váha krávy ČESTR v dospělosti: **520 kg**
6. Váha krocana při porážce: **15 - 17 kg**
7. Věk krocana při porážce: **21 - 22 týdnů**
8. Počet nosnic v ČR: **12 000 000**
9. Obměna stáda krav masného skotu: **25%**
10. Obsah bílkovin ve svalovině: **14 - 20%**
11. Obsah spermií v inseminační dávce býka: **1 - 2 miliony / 1 mm³**
12. Kapoun: **vykastrováný kohout**
13. Věk při prvním otelení krávy: **27 - 30 měsíců**
14. Spotřeba krmiv na kilo přírůstku u kuřecích brojlerů: **2kg**
15. Jatečná výtěžnost u krmných prasat: **80%**
16. Přírůstek jalovic během odchovu: **0,8**
17. Spotřeba hovězího masa na obyvatele u nás: **18 - 20 kg**
18. Délka servis periody krav u nás: **80 - 88 dní**
19. Optimální porážková hmotnost prasat: **105 - 115 kg**
20. Průměrná mléčná užitkovost krav v ČR: **4000 kg**
21. Výkupní cena jatečných býků za kilogram: **35 Kč**
22. Náklady na krmení den krávy: **88 Kč**
23. Spotřeba krmiva na kilo přírůstku prasat: **3,6 kg**
24. Ročka: **12 - 18 měsíců ovce**
25. Váha telete ČESTR při narození: **30 - 36kg**
26. Délka březosti ovci: **150 dní**
27. Inkubační doba kura domácího: **21 dní**
28. Váha vejce u nosného typu slepic: **58 - 62g**
29. Dojitelnost: **schopnost uvolňovat mléko**
30. Mateřská plemena prasat: **BU, L, PŘ černostrak.**
31. Počet selat za rok na prasnici: **20 - 22**
32. Délka mezidobí u skotu: **365 - 400 dní**
33. Pohlavní dospělost u nosného typu slepic: **20 - 22 týdnů**
34. Spotřeba sušiny na den v krmené dávce výkonné dojnice: **12 - 14 kg**
35. Váha telete při odstavu u masných plemen skotu: **200 - 250 kg**
36. Váha telete při zkráceném odstavu: **80 kg**
37. Průměrná snáška na nosnici nosného typu u nás: **270 - 280**
38. Výkupní cena za kilo kravského mléka: **7,10 Kč**
39. Optimální porážková hmotnost vykrmených býků ČESRT: **550 kg**
40. Poměr pohlaví při přirozené plemenitbě u nosné drůbeže: **1 : 12 - 15**
41. Obsah sušiny v kravském mléce: **13%**
42. Váha jalovic ČESTR při zapuštění: **2/3 váhy dospělé (420 - 440 kg)**
43. Masná plemena skotu: **Charollais, Limousine, Plavé Akvitánské, Belg. modré, Hereford, ...**
44. Délka výkrmu kuřat brojlerového typu: **42 dní**
45. Přírůstek u vykrmených býků: **0,8 - 1,2 kg**
46. Kdy připustit dojnici vzhledem k počátku říje: **10 hodin po prvních příznacích říje**
47. Počet inseminačních dávek v jednom odběru býka: **150**
48. Váha bahnice v dospělosti: **30 - 40 kg**
49. Plodná plemena ovci: **Romanovská, Východoříška**
50. Kubatura stáje skotu na 100 kg živé váhy: **3 - 6 m³**

Test IV. CHOV ZVÍŘAT

1. Optimální váha vykrmených jalovic ČESTR při porážce: **480 kg**
2. Váha krůty při porážce: **6 - 7 kg**
3. Stáří krůty při porážce: **12 - 16 týdnů**
4. Průměrné mezidobí skotu u nás: **365 - 400 dnů**
5. Přírůstek u výkrmu jehnat: **0,4 - 0,5 kg**
6. Počet mláďat ve vrhu ovce kombinovaného plemene: **1 - 2**
7. Obměna stáda dojnic: **25 - 30%**
8. Spotřeba jehněčího masa na obyvatele: **0,3 kg**
9. Výkupní cena jatečného kuřete za kilo: **30 Kč**
10. Spotřeba jatečného krmiva na kilogram mléka: **10g směsi**
11. Počty ovci v ČR: **165 000**
12. Nosná plemena slepic: **Zeghorna bílá, Česká kropenka**
13. Poměr pohlaví v přirozené plemenitbě u prasat: **1 : 2**
14. Počet masných krav s telaty na jeden hektar půdy: **1 - 3 krávy**
15. Spotřeba mléka na kilo přírůstku u jehnat: **5 kg mléka**
16. Spotřeba sušiny z krmiva za den u výkonné dojnice: **3 - 5 kg**

2) Další testy:

Drůbež

- Co ovlivní délka dne při snášce? Hmotnost vejce nebo počet vajec?
- Jmenuj 5 částí vejcovodu slepice
- Inkubační doba kachen? (28 dní)
- Co je to snáškový cyklus?
- Kolik jednodenních kuřat se vejde pod elektrickou kvočnu?

Prasata

- Jmenuj a vysvětli dva druhy plodnosti u prasat! (skutečná, potenciální)
- Jatečná výtěžnost u prasat? (53 – 54 %)
- Co ovlivňuje mléčnost u prasnic? (kdo najde odpověď na tuhle otázku je fakt dobrej)

Ovce

- Jmenuj plodná plemena? (Finská, Východofriská, Romanovské plemeno)
- Způsob stříže? (ruční, mechanická, chemická ???, prý jsou tři!!!)

Krávy

- Dojitelnost? Jak ji vyjadřujeme, hodnoty ukazatel dojitelnosti?
- Dospělost u jalovic? (8 – 10 měsíců)
- Inseminační index. Co to je? Co vyjadřuje?
- Hrubá a čistá natalita? Co to je? A tak dál.
- Plemenná hodnota býka?
- Vyjmenuj alespoň tři mléčná plemena? (Holštýnsko-friské, Ayrshire, Jersey, Brown-Swiss)
- Využívové období u telat (nebo tak něco) (0 – 7dní mlezivové, dní – 3 měsíce mléčné, 3 – 6 měsíců rostlinné)
- První inseminace. Co to je? U jalovic, u krav. (tak ňák to bylo)

Test I. CHOV ZVÍŘAT

1. vepř: **vykastované prase**
2. Obsah tuku v mléce skotu: **3,6% - 4%**
3. Užitková plemena ovcí: **České mezino, Cikája, Šumavská ovce, Zušlechtilá valaška**
4. Váha kuřete při narození: **36 - 43 g**
5. Váha prasnice v dospělosti: **200 - 240 kg**
6. Váha krůty při porážce: **6 - 7 kg**
7. Věk krůty při porážce: **12 - 16 týdnů**
8. Počty krav v Čechách a na Moravě: **760 000**
9. Obměna stáda krav. dojná plemena (kolik krav obměníme): **25 - 30%**
10. Objem výroby masa na krávu dojného stáda (kolik se v obratu stáda na jednu krávu vyrobí masa): **400 kg, tzn. porážková hmotnost býka 560 kg**
11. Počet inseminačních dávek na býka za rok: **15 000 - 30 000**
12. Skopec: **vykastovaný beran**
13. Věk při prvním zapuštění jalovice: **14 - 20 měsíců**
14. Spotřeba jadrného krmiva na kilo přírůstku u skotu ve výkrmu: **3 - 5 kg**
15. Jatečná výtěžnost u vykrmených býků čes. str. skotu: **58%**
16. Přírůstek selat během odchovu: **0,7**
17. Spotřeba vepř. masa na obyvatele v ČR: **42,5 kg**
18. Délka březosti u prasnic: **115 dní**
19. Optimální porážková hmotnost jalovic ČESTR: **480 kg**
20. Průměrná snůška vajec: **270 - 280 / rok**
21. Výkupní cena jatečných krav za kg: **maso 48 Kč, živá váha 25 Kč**
22. Náklady na krmný den býků ve výkrmu: **31 Kč**
23. Spotřeba krmiva na jedno vejce: **120 g**
24. Stříh vlny u skopců vlnářského plemene:
25. Váha jehněte při narození: **3 - 5 kg**
26. Délka březosti u skotu: **285 dní**
27. Inkubační doba u kachny domácí: **28 dní**
28. Váha kuřete při porážce: **1,5 - 2 kg**
29. Dojnost: **schopnost produkce mléka**
30. Otcovská plemena prasat: **české výrazné masné, duroc, pietrain, hampshire, landrase**
31. Počet selat ve vrhu prasnic: **10 - 11**
32. Počet jehňat ve vrhu u plemen s kombinovanou užitkovostí: **1 - 2**
33. Pohlavní dospělost skotu: **8 - 12 měsíců**
34. Denní dojivost výkonu dojnice po otelení: **14 - 17 kg**
35. Stáří telete při odstavení u plemen masného skotu: **6 - 8 měsíců**
36. Váha selete ve stáří dva měsíce: **30 - 35 kg**
37. Spotřeba mléka telete po narození: **22 / den**
38. Náklady na krmný den u dojných krávy: **88 Kč**
39. Optimální porážková hmotnost u krmných jehňat: **30 - 40 kg**
40. Počet zárodků z jednoho výplachu u krávy: **8 - 12**
41. Obsah bílkovin v kravském mléce: **3,5%**
42. Váha prasnice při zapuštění: **115 kg**
43. Plemena skotu s kombinovanou užitkovostí: **Simentál, Strak. skot, Něm. červenostrak., Rak. hnědý skot**
44. Váha nosnice: **1,6 2 kg**

5. Co je inseminální interval – od porodu do inseminace, 60
6. Březost prasat – 115 dní
7. Říje u prasat – 2-3 dny
8. Složení mléka – 87% voda, 12,5% sušiny, 3,8% tuk, 3,3% bílkoviny, 4,7% laktóza
9. Index perzistence – $(P2/P1) \cdot 100$
10. Masná plemena skotu – Limousine, Hereford, Aberdeen Angus
11. Masná plemena s velkým tělesným rámcem – Charolais, Blond Aquitaine, Salers, Masný simental
12. Extenzivní plemena skotu – Galloway, Skotský náhorní
13. Užitkové typy ovci – masná, kombinovaná, plodná
14. Masná plemena ovci – Texel, Charolais, Suffolk, Oxford down
15. Kolik kg směsí na 1 kg přírůstku u prasat – 3-3,5 kg
16. Otcovská plemena prasat – Pietrain, Belgické Landrase, Švédské Landrase, Durok, Hampshire
17. Užitkové typy prasat – masná, sádelná, kombinovaná
18. Organizace chovu prasat v ČR – UCH – 90%, RCH – 8%, SCH – 2-3%
19. Jaké peří je charakteristické pro hrabavou drůbež – prachové
20. Typy kachny pekingské – lehký, střední, těžký

Test:

1. Kožesinové a kožichové ovce – kožeš. – karahutská, kožich. – romanovská
2. Kohout a slepice – masný typ – 1:10-12
3. Kolik snáší slepice – MT(150-170), NT(280-300)
4. Krmení krav – stacionární(žlab, nadžlab, dopravníky), mobilní(elektrickékrmné vozy)
5. Průměrný přírůstek prasete/den – 0,7 kg, konverze krmiva – 3-3,5 kg
6. Kolik prasnice selat – 10-11
7. Prasat v EU – 115 mil
8. Pr?? Prapor – obrysové peří, letka 1.řádu
9. Hodnocení plemenné hodnoty býka - ???
10. % genotyp H1 u holštýna - ???
11. Jak se chovají telata v mlezivovém období - ???
12. Mateřská plemena prasat – landrase, yorkshire, bílé ušlechtilé, bílé
13. Reinseminace – opakování inseminace v rámci jedné říje, po 6 hodinách
14. Kde se obaluje vejce - děloha
15. Inseminální index – počet inseminací nutných na 1 zabřeznutí
16. Užitkový typ + vyjmenovat u skotu – masný, mléčný
17. Určování vad masa – subjektivní, objektivní
18. ???
19. ???
20. koeficienty dědivosti prasat – plodnost, výkrmnost, jatečná výtěžnost

Strana 17+18:

Test:

1. Vlivy na snášku – vnější, vnitřní – vnější(světlo, teplota), vnitřní(dědičnost, věk, hmotnost těla, stres)
2. Faktory ovlivňující kvalitu masa u drůbeže – vnější(výživa, světlo, teplota), vnitřní(gen, věk, dědičnost, pohlaví)
3. Kde se tvoří podskořápka – v krčku ve vejcovodu
4. Kolik g peří získáme z jedné slepice – 95-100 g
5. Kde se tvoří skořápka – v děložce
6. Kolik váží pekingská kachna – 3,5 kg
7. Kolik váží nosný typ slepice – 1,7-2 kg, msný typ – 3,5 kg
8. Jatečná výtěžnost u prasat skotu a drůbeže – 80%, 56-57%, 72-85%
9. Jak dlouho trvá březost u krávy, prasnice, ovce – 285, 115, 150 dní
10. Jaký je poměr plemen krav (mléčné:masné) - ???
11. Trávicí soustava skotu – bachor, čepec, kniha, slez
12. Inkubace hus, slepic, krůt, kachen – 30, 21, 28, 28 dní
13. Hybridizační program – metoda křížení, využívá heter. efektu, cíl produkovat finální hybridy (reprodukce, výkrmnost, jatečná výtěžnost)
14. Co je mléčnost – objem mléka, který stačí na odchov mláďete
15. Jak dlouho trvá výkrm kuřat – 40-42 dní
16. Kolik slepic se oplodní jedním ejakulátem kohouta – 250
17. Kontrola dědičnosti, užitkovosti, plodnosti u skotu - ???
18. Mezidobí u skotu – 365 – 400 dní
19. Kolik tuku je ve vajíčku – 48,7% vody, 51,3% sušiny
20. Složení mléka – ovce(bílkoviny-5,5%, tuk-7%, cukr-5%, popeioviny-0,9) skot(b-3,5%, t-4%)

13. Délka březosti prasnic - 115
14. Kolik prasnic potřebuje ČR – a) 400 t b) 300 t c) 220 t
15. Přírůstek a spotřeba krmiva, abychom obstáli v konkurenci se zahraničím - ???
16. Konstituce prasat (5druhů) - ???
17. Otcovská plemena chovaná v ČR - Pietrain, Belgické Landrase, Švédské Landrase, Durok, Hampshire
18. Užitkovost ovcí – druhy ovcí (7) - ???
19. Plodná ovce – plemena – Finské, východofiské, Romanovské

Strana 13:

Test:

1. Masná plemena kachen – Stromová(pyžmová), aylesburská, pekingská bílá
2. Inkubační doba krůty – 28 dní
3. Říje u prasat – 2-3 dny, březost 115 dnů
4. Fáze mezidobí – stání na sucho, otelení, SP, porodní, poporodní fáze
5. Nevýhody chovu prasat – výkaly, konkurence v obilninách, nemoci, přemnožení
6. Průměrná jatečná výtěžnost nosného typu slepic – 55%
7. Prasata – množství selat(vrh 10-11, 20-22 za rok), jatečná výtěžnost(80%), konverze krmiva(3-3,5 kg na kg přírůstku), jatečná hmotnost(110-120 kg), denní přírůstek(0,6-0,7 kg)
8. Bílek – index šlehatelnosti - ???
9. Způsob kastrace ovcí – gumový kroužek, kleště
10. Jehně – jatečná váha – 3-5 kg, březost ovce – 150 dní
11. Telata – fáze – mlezivové – 5-10dní, mléč. 1-3 měs., rost. 3-6 měsíců
12. Délka odstavu telat – zkrácené, normální
13. Optimální index perzistence – 70-80
14. Dědičnost + způsob plemenitby u znaků s nízkou dědičností - ???
15. Líhnivost vložených vajec – vložena 90%, oplozená 80%
16. Inseminační interval + jak dlouho po porodu se může nejdříve inseminovat – od porodu do následujícího otelení, 60 dnu

Strana 14:

To samý co na straně 13

Strana 15:

Test:

1. ???
2. Kolik snese slepice vajec – MT=150-170, NT=280-340
3. EU – počet prasat – 115 mil.
4. Plodná plemena ovcí – Finské, Východofiské, Romanovské
5. Masná plemena skotu s velkým rámcem – Masný simentál, charolais
6. Křížení prasat - (A x B – mateřská plemena), (AB x C – otcovská plemena), (ABC – hybrid)
7. Co je to plemeno - zvířata stejného druhu, se stejným fylogenetickým původem, stejné vlastnosti a znaky
8. Index pexa - ???
9. Spotřeba kufceho masa v ČR – 15 kg
10. 3 faktory ovlivňující porodnost prasnic – vysoká reprodukční užitkovost, krmení, zmasilost
11. Složení ovčího mléka - 5,5 % bílkovin, 7 % tuku, 5 % laktózy, 0,9 % minerálních látek
12. Od kdy do kdy rostlinná výživa u telete – 3-6 měsíc(pastva, seno a rostliny), 1-3 měsíc(směsi+mléčná výživa), víc než 6 měsíců(jadná krmiva)
13. Kde se oplozuje vejce – nálevka(horní 1/3 vejcovodu)
14. Plodnost býka - ???
15. Index perzistence – 70-80
16. Krmná dávka –kráva – hereford(15 kg-???, 5 kg seno, 2 kg – jadná krmiva)
17. Poměr kohout a slepice – nosný typ – 1:12-15
18. Mrtvá hmotnost prasete – hmotnost zvažena na jatkách bez hlavy, končetin a zaživacího traktu

Test:

1. Kdy začínají snášet slepice nosného typu – období pohlavní dospělosti(18-23 týdnů)
2. Kolik slepic se oplodní z 1 inseminační dávky – 200-300
3. Kolik tuku ve vejci, kde nejvíc – 10,5 %, žloutek
4. Kolik dní na vykrm kuřete – 40-42 dní
5. Šlechtitelský program ABC – (A x B – mateřská plemena), (AB x C – otcovská plemena), (ABC – hybrid)
6. Zpeněžování, kritéria a kolik tříd prasat – v živém, v mase, SEUROP
7. Konstituce – modely – respirativní, digestivní
8. Požadavky na prasata v EU – snížit náklady na výrobu, zvýšit reprodukční činnost, transformace a privatizace, členství v EPP, zvýšit produktivitu práce, zavedení EUROP, uniformita prasat, využívání kooperativních smluv
9. Dojitelnost – co to je+hodnota – schopnost s rozdílnou intenzitou uvolňovat mléko
10. Inseminační interval – od porodu do následujícího otelení, 60
11. Kdy zabíreznutí, délka SP - ???
12. Extenzivní plemena skotu – Galloway, Skotský náhorní Složení mléka
13. Váha telete při narození – 30-50 kg
14. Druhy užitkových ovcí – masná, mléčná, vlnářsko masná, plodná
15. Vlna z ??? - ???
16. Heterozní efekt - ???

Strana 16:

Test:

2. ???
3. SP + optimální délka – 80-85 dní
4. Ošetření telete po narození – očistit z nozder hlen, pupeční šňůru, dát ho co nejdříve pít mlezivo

K čemu slouží lineární popis – podklad pro odhad plemenné hodnoty, pro sestavování přípařovacíh plánů, při zpeněžování skotu na výstavách

Co je to zkrácená laktace – laktace za 100-200 dnů

Vykrmenost skotu – aktuální stupeň nasazení svalstva a kožního tuku, hodnotí se subjektivními metodami (ultrazvuk, fyzické hmaty)

Proč se z hlediska ekonomického chovají kuřata – poměrně levná výroba kuřecího masa, maso má hodně živin, je dietické, je velmi žádané

Ošetření telete po narození – nutno odstranit plodové obaly, odstranit pupeční šnůru a následně ošetřit pupeční pahýl, očistit teleti nozdry a tlamu, očistit ho trochou slámy, nechat ho matce olizovat

Chovatelská dospělost skotu – býk 12-14 měsíců, kráva 14-20 měsíců

- Význam – jalovice se poprvé zapouští a býk připouští

Normální laktace – popis laktací křivky + index perzistence 70-80

??eární popis – vyjádření skutečného utváření daného znaku pomocí 1-9 bodů

??hibiční látky a přípustný obsah v mléce – dezinfekce, antibiotika, pesticidy, test na inhibiční látky musí být negativní

Strana 10:

Test:

1. Co je to inseminace – umělé oplodnění hospodářských zvířat
2. Technologie vazného ustájení – střední nebo krátké ustájení (šířka je 110-120 cm s podestýlkou), délka stání je (střední 220-235 cm, krátký 140-170 cm), stání je vyvýšeno 15-20 cm nad kalištěm. Na krátkém stání jsou krávy přivázány speciálním vazáním (grábenské, chomoutkové). V porodnách bývá dlouhé stání, kde kaliště je v jedné rovině s ložem stání
3. Limity pH u DFD a BSF – DFD – pH normálního masa je 6,2, u této vady má maso pH výsoce nad 6,2
4. Co to je nenormální laktace – nenormální průběh, index perzistence je pod 70 – strmá laktací křivka
5. Po kolika dnech po otelení se může dát mléko do mlékárny, co to je mléčnice – cca 6. Den po otelení. Mléčnice je rozdělena na několik částí (sklad čistících a sanitálních prostředků, sklad filtru, šatna dojičů, vlastní mléčnice se skladovacím tankem na mléko)
6. Jak dlouho trvá výkrm kuřecích brojlerů – 40-42 dnů

Test 9:

1. % výtěžnost peří v mokrém stavu – 5% (z 2 kg zvířete 10 g peří)
2. Jak se vyjadřuje lihnivost slepic – Lihnivost = inkubační doba slepic, vyjadřuje se ve dnech (21 dní u slepic)
3. Masná plemena ovcí – Suffolk, Charolais, Oxford down, Texel
4. Způsoby oplodnění ovcí – připouštění (volné, skupinové, harémové, individuální), inseminace
5. Zpeněžování prasat – napevno v živém (kritéria: čistá hmotnost, kategorie zvířat) napevno v mase (kritéria: mrtvá hmotnost, výška hřbetního tuku, kategorie zvířat), aparativní zpeněžování (v EU, systém SEUROP, základem je procento libové svaloviny, mrtvá hmotnost a kategorie zvířete), metoda ZP
6. Vnější faktory ovlivňující ekonomii chovu prasat – 1) člověk – kladný vztah k prasatům, odpovídající know-how, členství ve svazech, politice; 2) politika – agrární, celostátní; 3) zdravotní stav – je nutno zabezpečovat a usilovat o trvalou prevenci proti nemocem (uzavřený oběh, turnusový provoz, oddělení špinavého a čistého provozu)
7. K čemu je lineární popis – slouží jako podklad plemenné hodnoty, při zpeněžování zvířat, pro sestavování přípařovacích plánů

Strana 11:

Test:

1. Březost krávy – 285 dní
2. SP, mezidobí – sp 80, M 265
3. Období březosti – ???
4. Inseminační interval – 60, 57
5. Období telat – do 6 měsíců: mlezivové (5-10 t), mléčné (do 4 měsíce), ??linné (3-6 m)
6. Technologické odchovy telat – ???
7. Masná plemena s velkým tělesným rámcem – Charolais, Masný Simentál, Blond D'Aguilain, Salerské
8. Zpeněžování masa – dohodou, napevno v živém a mrtvém, aparativní
9. Odchov jalovice – 5-6 měsíc březosti – do stájí dojnic, pastva – léto, volné ustájení – zima
10. Kachny s masnou užitkovostí – Stromová (pyžmová), aylesburská, pekingská bílá
11. Inkubační doba krůt – 28
12. Výtěžnost nosných slepic – 50-55%, masné 60-65%
13. Index šlehatelnosti bílků – ???
14. Výtěžnost prasat – 80%
15. Délka říje u prasat – 1-4 dny
16. Kde se využívá nízká dědivost – ???
17. Kastrace beránek – kleště, gumový kroužek
18. Délka březosti ovcí – 149

Strana 12:

Test:

1. Hybridi slepic – masný typ – Ross208, Ross308, ISA 220
2. Brojler, kuřata – výtěžnost, věk, váha % úhyn, spotřeba krmiva – 79-82%, 46 dní, ???, 2,1 kg
3. Jaký druh drůbeže má největší JV – krůty
4. Inkubační doba u slepic – 21
5. Plemena hus – ???
6. Ustájení telat v mlezivovém období – ???
7. Typy dojení – ???
8. Druh dojení v návaznosti na ustájení – ???
9. Počet skotu a krav v ČR
10. Inseminační interval – 60
11. Reinseminace – opakovaná inseminace o 6 hodin později
12. Vyjmenujte plemena masného typu velkého tělesného rámce – Masný simentál, Charolais

K čemu slouží lineární popis – podklad pro odhad plemenné hodnoty, pro sestavování přípařovacíh plánů, při zpeněřování skotu na výstavách

Co je to zkrácená laktace – laktace za 100-200 dnů

Vykrmenost skotu – aktuální stupeň nasazení svalstva a kožního tuku. hodnotí se subjektivními metodami(ultrazvuk, fyzické hmaty)

Proč se z hlediska ekonomického chovají kuřata – poměrně levná výroba kuřecího masa, maso má hodně živin, je dietické, je velmi žádané

Ošetření telete po narození – nutno odstranit plodové obaly, odstranit pupeční šnůru a následně ošetřit pupeční pahýl, očistit teleti nozdry a tlamu, očistit ho trochou slámy, nechat ho matce olizát

Chovatelská dospělost skotu – býk 12-14 měsíců, kráva 14-20 měsíců

- Význam – jalovice se poprvé zapouští a býk připouští

Normální laktace – popis laktací křivky + index perzistence 70-80

??eární popis – vyjádření skutečného utváření daného znaku pomocí 1-9 bodů

??hibiční látky a přípustný obsah v mléce – dezinfekce, antibiotika, pesticidy, test na inhibiční látky musí být negativní

Strana 10:

Test:

1. Co je to inseminace – umělé oplodnění hospodářských zvířat
2. Technologie vazného ustájení – střední nebo krátké ustájení(šířka je 110-120 cm s podestýlkou), délka stání je(střední 220-235 cm, krátký 140-170 cm), stání je vyvýšeno 15-20 cm nad kalíštem. Na krátkém stání jsou krávy přivázány speciálním vazáním(grábenské, chomoutkové). V porodnách bývá dlouhé stání, kde kalíšť je v jedné rovině s ložem stání
3. Limity pH u DFD a BSF – DFD – pH normálního masa je 6,2, u této vady má maso pH výsoce nad 6,2
4. Co to je nenormální laktace – nenormální průběh, index perzistence je pod 70 – strmá laktací křivka
5. Po kolika dnech po otelení se může dát mléko do mlékárny, co to je mléčnice – cca 6. Den po otelení. Mléčnice je rozdělena na několik částí(sklad čistících a sanitačních prostředků, sklad filtru, šatna dojičů, vlastní mléčnice se skladovací tankem na mléko)
6. Jak dlouho trvá výkrm kuřecích brojlerů – 40-42 dnů

Test 9:

1. % výtěžnost peří v mokrém stavu – 5% (z 2 kg zvířete 10 g peří)
2. Jak se vyjadřuje lihnivost slepic – Lihnivost= inkubační doba slepic, vyjadřuje se ve dnech(21 dní u slepic)
3. Masná plemena ovci – Suffolk, Charolais, Oxford down, Texel
4. Způsoby oplodnění ovci – připouštění(volné, skupinové, harémové, individuální), inseminace
5. Zpeněřování prasat – napevno v živém(kritéria: čistá hmotnost, kategorie zvířat) napevno v mase(kritéria: mrtvá hmotnost, výška hřbetního tuku, kategorie zvířat), aparativní zpeněřování(v EU, systém SEUROP, základem je procento libové svaloviny, mrtvá hmotnost a kategorie zvířete), metoda ZP
6. Vnější faktory ovlivňující ekonomii chovu prasat – 1) člověk – kladný vztah k prasatům, odpovídající know-how, členství ve svazech, politice; 2) politika – agrární, celostátní; 3) zdravotní stav – je nutno zabezpečovat a usilovat o trvalou prevenci proti nemocem(uzavřený obřat, turnusový provoz, oddělení špinavého a čistého provozu)
7. K čemu je lineární popis – slouží jako podklad plemenné hodnoty, při zpeněřování zvířat, pro sestavování přípařovacích plánů

Strana 11:

Test:

1. Březost krávy – 285 dní
2. SP, mezidobí – sp 80, M 265
3. Období březosti - ???
4. Inseminační interval – 60, 57
5. Období telat – do 6 měsíců: mlezivové(5-10 t), mléčné(do 4 měsíce), ??linné(3-6 m)
6. Technologické odchovy telat - ???
7. Masná plemena s velkým tělesným rámcem – Charolais, Masný Simentál, Blond D'Aguilain, Salerské
8. Zpeněřování masa – dohodou, napevno v živém a mrtvém, aparativní
9. Odchov jalovice – 5-6 měsíc březosti – do stájí dojnic, pastva – léto, volné ustájení – zima
10. Kachny s masnou užitkovostí – Stromová(pyžmová), aylesburská, pekingská bílá
11. Inkubační doba krůt – 28
12. Výtěžnost nosných slepic – 50-55%, masné 60-65%
13. Index šlehatelnosti bílků - ???
14. Výtěžnost prasat – 80%
15. Délka říje u prasat – 1-4 dny
16. Kde se využívá nízká dědivost - ???
17. Kastrace beránek – kleště, gumový kroužek
18. Délka březosti ovci - 149

Strana 12:

Test:

1. Hybridi slepic – masný typ – Ross208, Ross308, ISA 220
2. Brojler, kuřata – výtěžnost, věk, váha % úhyn, spotřeba krmiva – 79-82%, 46 dní, ???, 2,1 kg
3. Jaký druh drůbeže má největší JV – krůty
4. Inkubační doba u slepic – 21
5. Plemena hus - ???
6. Ustájení telat v mlezivovém období - ???
7. Typy dojení - ???
8. Druh dojení v návaznosti na ustájení - ???
9. Počet skotu a krav v ČR
10. Inseminační interval – 60
11. Reinseminace – opakovaná inseminace o 6 hodin později
12. Vyjmenujte plemena masného typu velkého tělesného rámce – Masný simentál, Charolais

1. Inkubační doba slepice? – 21
2. Kolik inseminačních dávek z jednoho kačera? – 10
3. Index hustého bílku – vyjádřit + hodnota? – 0,150
4. Váha vejce slepice? – 50-75 g
5. Počet selat ve vrhu? – 10-11

Strana 7:

Bláboly:

Ukazatelé plodnosti – porodnost(natalita), mezidobí(fáze SP a březosti)

Plodnost u krávy a býka-

- kráva – schopnost ovariálního cyklu, pravidelná říje, schopnost produkce oplozenischných vajíček, schopnost rodit životaschopná mláďata
- býk – kvalita a počet spermií, aktivita spermií, schopnost zapravení spermií do pohlavního ústrojí krávy

Typy koní u nás-

- pro využití v kultuře a sportu –
- jako tažné síly –
- k nošení nákladů –
- na produkci surovin –

Kdo je prubíř – U chovu ovcí nebo koní je to samec, který zkouší zda je samice v říji

Inseminační index – Kolik inseminací je průměrně potřeba aby kráva zabřezla

Zootechnická opatření při vypuštění ovcí na pastvu – odčervit ovce a ovčácké psy, koupat ovce v dezinfekci, upravit paznehty, pozvolna přejít na zelené krmení

Inkubační doba u slepic – 21 dní

Jaký je rozdíl mezi přilítím krve a osvěžením krve – přilítí krve-??, osvěžení krve – připájují se zvířata stejného plemene ale chovaná za jiných podmínek

Užitkové a rozmnožovací šlechtitelské chovy prasat-

- užitkové – pro produkci finálních hybridů
- rozmnožovací – produkce prasniček, kříženek pro potřeby užitkových chovů

Mateřská a otcovská plemena prasat – mateřská(Bílé ušlechtilé, Landrase, Preštické černostrakaté), otcovská(Landrase belgické, hampshire, duroc, pletrain, České výrazně masné)

Peří u hrabavé drůbeže – u krycích per vyrůstá hlavní a vedlejší osten(prapor)

Standard českého černostrakatého – Výška v kohoutku(136 cm), hmotnost(600-700 kg), užitkovost(4500-5000 kg mléka), bílkoviny(3,4%)

Strana 8:

Bláboly:

Snáška – nosný typ – 390-340 vajec; masný typ – 170-190 vajec

DFD – vada masa – tmavé, tuhé, suché

Zpeněžování masa u prasat – napevno v živém, napevno v mase, aparativní zpeněžování, metoda ZP

Domestikace – proces osvojování si zvířat člověkem

Pohlavní dospělost skotu a čím se projevuje – ve věku 8-10 měsíců, projevuje se produkcí pohlavních buněk, změněným chováním

Mezidobí – období od otelení k otelení, ideální je 365 dní, dělí se na SP(80-85dní) a březost(280-285 dní)

Délka březosti a mezidobí u prasat – březost 115 dní, mezidobí 150 dní

Plodná plemena ovcí – Romanovská ovce, Finská ovce, Východofinská ovce

Koně podle užitkovosti – na kulturu a sport(jezdecká, dostihová), tažná síla(kočárová, tažná), nošení nákladu(soumarska) plemena

U jakého peří je vedlejší prapor – u peří u hrabavé drůbeže

Plemena prasat podle národnosti – belgická, americká

Procento líhivosti u slepic – 85%

Typy prasat podle užitkovosti – masný typ, sádelný typ, kombinovaný typ

Diagnostika březosti u skotu – progesteronový test, test nepředbíhání

Kontrola mléčné užitkovosti – 305 denní laktace, údaje za kontrolní rok, alternativní metoda, metoda B

Somatické buňky – erytrocyty, leukocyty a epitely žláznaté tkáně; I-III třída max. 400 000, Q max 300 000

Váha telete při narození – 30-50 kg

Kyselost mléka – 6,2-7,8 stupňů SH

Co to je plemeno – Zvířata, která mají stejné fyziologické, morfologické a psychické znaky.

Strana 9:

Bláboly:

Jak často má kůň říji a jak dlouho trvá – jaednou za 21-28 dní, trvá 3-9 dní

Kdo dělá kontrolu mléčné užitkovosti – chovy

Jaký je nutný podíl tuků a bílkovin pro zpeněžování – tuky 33 g/l, bílkoviny 28 g/l

Zpeněžování masa a kategorie u skotu – francouzský systém(EUROP-kritéria pro zmasilost. 12345- kritéria pro protučňenost), český systém(EABC-zmasilost. 123-protučňenost), v EU a u nás(SEUROP-zmasilost)

Postup domestikace – zajetí, ochočování, zdomácnění

Co je to dědičnost – do jaké míry se bude daná vlastnost vyskytovat u potomků, je vyjádřena koeficientem dědivosti(h²); schopnost rodičů předávat dětem vlastnosti

Hlavní užitkové znaky při měření dědičnosti – reprodukce(0,1), výkrmnost(0,3), jatečná výtěžnost

Masná plemena ovcí – Suffolk, Charolais, Texel, Oxford down

Jak se stříhají ovce – mechanická stříž – ruční, strojová, chemická

Užitkovost u slepic nosného typu – 290-340 vajec (průměr 280-285 vajec/rok)

Jak dlouho trvá snáškový cyklus – 11-13 měsíců

Maximální délka světelného dne u slepic – 14-17 hodin, maximálně 17 hodin

??auterizace – vypalování rohů tekutým dusíkem

- pohlavní dospělost (8 - 10 měsíců), dlouhověkost (vlastnost zvířat dosahovat vyššího stáří, při zachování reprodukčních a užitkových vlastností), ranost (schopnost tělesného dospívání a také poskytování žádané produkce), dojitelnost (je dána vemenem, způsobem dojení aj.), plodnost (schopnost pravidelně zabřezávat), embryonální mortalita (odumření zárodku v raném stadiu březosti), estrus (fáze pohlavního cyklu samic, v níž dochází k říji), involuce dělohy (poporodní úprava dělohy), zmetání (vypuzení mrtvého plodu z dělohy, před ukončením normální doby březosti); po porodu následuje rozdojování - zvyšování dojitelnosti (dávkuje se jadrná krmiva); inseminace se provádí nejdříve při 2. - 3. říji

- Masná užitkovost:

osvalení (stupeň vývinu svalstva na těle zvířete); výkrmnost (výkrmová schopnost přibývat na váze, denní přírůstek v ČR je 700 - 800 g (v Evropě lze dosáhnout i 1300 g)), prokrmenost (stupeň vývinu svalové, tukové tkáně), jatečná hodnota

- Exteriér:

kondice (současný stav připravenosti organismu k určitému účelu), konstituce (stupeň zdraví a odolnosti zvířete, vůči nepříznivým vlivům a způsob reakci na podněty z okolí), habitus (složka konstituce podle zevních tvarů (anatomicky podmíněna funkcí vnitřních orgánů)), harmonie těla (sladění jednotlivých částí těla z hlediska užitkovosti, spojena s harmonií pohybu)

- Plemenářská práce:

plemenný standard (souhrn užitkových a morfologických vlastností, chovný cíl), připařovací plán (plán, sestavený podle plemenného výběru rodičů), chovný cíl (požadavky na morfologické a fyziologické vlastnosti pro zušlechťovací práci), šlechtitelská práce (postup zaměřený na zlepšení znaku a jeho fixace v dědičném základu populace)

- Lineární systém

- v ČR se chová černostrakatý a český strakatý skot, metody popisu se rozdělují pro každý zvlášť

- u černostrakatého skotu sledujeme: hranatost, velikost, šířku hrudníku, hloubku těla, sklon zádě (měří se mezi kyčelním a sedacím hrbem), šířku zádě, postoj zadních končetin, paznechty, přední upnutí vemene, výšku zadního upnutí vemene, závěsný vaz, hloubku vemene, rozmístění struků, délku struků

- u českého strakatého skotu sledujeme: ušlechtilost, osvalení, velikost, kapacitu těla, hloubku těla, šířku a sklon zádě, postoj zadních končetin, paznechty, vemen, závěsný vaz, hloubku vemene, rozmístění struků, délku struků

- v lineárním popisu existuje 40 vad (např.: pastruky, mezistruky atd.)

- za život býka se odebírá až 20 - 30 000 inseminačních dávek

- boduje se: černostrakatý skot (mléčný charakter 20 b, kapacita 20 b, zád 10 b, končetiny 10 b, vemen 40 b); český strakatý skot (užitkový typ 25 b, kapacita 20 b, stavba těla 15 b, končetiny 15 b, vemen 25 b).

10

- první připouštění: podle věku a hmotnosti, a podle plemene

- dojitelnost: rychlost uvolňování mléka (je různá, podle plemene - ideál je okolo 3 - 5 minut)

- somatické buňky v mléku: bílé krvinky, ale i červené krvinky

(počet somatických buněk udává zdravotní stav mléčné žlázy)

(zjišťuje se pomocí viskuzimetru a pomocí přístroje fosomatic)

- za život býka se odebírá až 20 - 30 000 inseminačních dávek

- cena inseminačních dávek je různá (podle plemene a podle fáze testace, ve které je daný býk (neověřená inseminační dávka 100 Kč, u nejlepších a ověřených až 3 000 Kč))

info: teplota suchého ledu (- 79 °C), teplota kapalného dusíku (- 196 °C)

11

- požitelnost masa posuzuje veterinární odborníci ve zpracovatelských závodech (tvar razítka je různý, určuje požitelnost (€) a nepožitelnost (□), či částečnou a nepodmíněnou (kruh ve €)

- placení podle systému EUROP (váha, užitkový směr, kategorie, třídy)

- karpas (kloub přední končetiny), hlezno (kloub zadní končetiny); oxytocin působí v těle také při porodu (ztahuje svaly)

- vemen: vysoko upnuté (nad hlezno kloub), tvar polovejčitý, žádné pastruky či mezistruky

- ustájení: při volném ustájení se děje v dojárnách (dojné stroje používají podtlak)

12

rozdělení plemen podle:

: původu (tvar lebky - např.: bezrohá)

: stupně prošlechtění (primitivní, kulturní, zušlechťují)

: geografického třídění (stepní, nížinná, horská)

: užitkového směru (mléčná, masná, kombinovaná)

- mléčná:

: hořštýn (černobílý), ayrshire, jersey (hnědý, srnčí hlava), brown-swiss

- kombinovaná:

: horský strakatý (simental, bílá hlava, bílé končetiny), černostrakatý nížinný skot, hnědý horský

- masná:

: velký tělesný rámec - charollais (bílé), plavé akvitánské, belgické modré (extrémní osvalení)

: střední tělesný rámec - limousine (hnědé, bílé končetiny, okolo očí světlá barva), aberdeen angus (černé), piemont (tmavá barva okolo očí, tmavé končetiny)

: malý tělesný rámec - skotský náhorní skot, hereford (bílé končetiny, pruh pod břichem), galloway

- zkrácený rozbor mléka (obsah tuku, měrna hmotnost, obsah sušiny); prvovýroba mléka (dojení, čištění, cezení, filtrace, chlazení, ultrafiltrace), pravidelné čištění a desinfekce zařízení